Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 148 (8138). ● 5 август, 1983 йил. ● ЖУМА ● Баҳоси 3 тийин.

«ГОСКОМСЕЛЬХОЗТЕХНИКА»нинг Янгийўл район бирлашмаси ишчилари қишлоқ хўжалик машиналари ва механизмлари ремонтини жадал суръатларда олиб боришаяпти. Ҳозиргача район хўжаликларидан келтирилган 300 дан ортиқ турли маркадаги тракторлар, 20 та дон комбайни ва бошқа техникалар сифатли ремонтдан чиқарилиб муддатидан илгари жўнатилди.

Суратларда: (юқорида) капитал ремонт қилиш цехида; (пастда) ремонтдан чиқарилган тракторларни жўнатиш пайти.

Ф. Қурбонбоев фотолари. (ЎзТАГ).

«ҲОСИЛ—83»

МИРИШКОРЛАР

САРАТОН қуёшидан обдон қорайган, кўринишдан 55—60 ёшлар чамасидаги киши пахтазор оралаб юрибди. Унинг узоқ-узоқларга олазарак боқишидан нимадандир ташвишланаётганлиги сезилиб турарди.

— Ҳорманг, Пардавой ака, қачон кўрмайин ташвиш билан юрасиз, бугун ҳам нимадандир кўнглингиз тўлмай турибдими, дейман,— ҳазиломуз гап қотди колхоз партия комитетининг секретари Мамасоли Жумабоев.

— Э, келинглар, саломат бўлинглар. Қайси шамол учирди сизларни. Зап вақтида келдинглар-да, ўзим ҳам кимга маслаҳат қилсам экан, деб ўйланиб тургандим,—дея илиқ қарши олди Пардавой ака.— Ҳақиқатан ҳам деҳқон бирор дақиқа ташвишсиз туролмайдиган бўлиб қолди ҳозир,— босиқлик билан сўзида давом этди у.— Айниқса бу йилги шароит анчамунча тажрибали деҳқонларни ҳам шошириб қўйди. Чигит ерга қадалган энг зарур пайтда салкам икки ой ҳаводан бир томчи нам тушмаса-я! Барча майдонларда чигитни тўла ундириб олиб, ғўза ҳарорат талаб бўлган пайтда эса ёмғирсиз кун бўлмай қолди. Куни кечагина тўла гектар бўлсин деб, кечаю-кундуз тиним билмай сув тараб чигитни ундириб олдик. Ундан кейин ёввойи ўт билан олишдик. Энди сал қаддимизни ростлаб оламиз десак, ҳашарот пайдо бўлибди. У ғўза тупидан узиб олган баргни бизга кўрсатиб ташвишланаётгани сабабини тушунтира кетди. Бугунданоқ ҳашаротга қарши ишловни бошлаб юбормасак, ютказиб қўямиз. «Ҳашарот — офат» деб бекорга айтишмайди.

— Омади гапни айтдингиз, Пардавой ака, дори сепишни ҳозироқ бошлаб юбориш керак. Ҳашаротга нисбатан салгина бефарқ бўлган киши кейин уни эплай олмай қолади,— дея бригадирнинг сўзини қувватлади партком секретари.

Бригада бошлиғи бизни ғўзалари яшнаб турган пахтазор томон бошлар экан:

— Ғўзалар ҳам инсон учун фарзанд сингари азиз,— дея оҳиста сўз бошлади.— Фарзандни меҳр билан, тўғри тарбияласангиз, кейинчалик афсусланмайсиз. Ғўза ниҳолларини ҳам тўғри тарбиялаб, меҳр билан парвариш қилсангиз, хирмон кўтарилганда уялиб қолмайсиз. Баъзи деҳқонлар табиат инжиқликларини рўкач қилишдек осон йўлга ўтиб олганлар. Лекин табиатни ўз измига бўйсиндира олмаган деҳқонни деҳқон дегим келмайди.

Пардавой ака биз билан суҳбатлашяпти-ю, лекин унинг бутун диққат-эътибори ғўза ниҳолларида. Йўл-йўлакай у уч-тўртта бегона ўтни юлиб чеккага улоқтирди. Бир жойда эса ёнбошлаб қолган ғўзани авайлаб турғазиб, ёнига майин тупроқни уюб қўйди.

— Ҳа,— сўзида давом этди бригадир,— ишлашни хоҳламаганлар баҳона қидиради. Ҳозирги мавжуд қудратли техника, химиявий ўғитлар билан мўлжалдаги ҳосилни ололмаган деҳқон айбни ўзидан қидириши керак...

Шу куни тажрибали пахтакор Пардавой ака Мамадиев бошлиқ бригада аъзоларининг ишлари билан батафсил танишдик. Улар бу йил 120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олишган. 30 гектар ердаги маккажўхоридан эса 100 центнердан дон хирмони уюшмоқчи. Дала ишлари ана шу юксак социалистик мажбуриятларга яраша тадбиркорлик билан олиб борилмоқда.

Бригадада барча майдондаги ғўзалар 3 марта озиқлантирилиб, 3 марта қондириб суғорилди. Ҳозирги кунда учинчи сув таралмоқда ва 6-культивация ўтказилмоқда. Миришкор деҳқонлар меҳридан баҳраманд бўлган ғўзалар серҳосил бўлиб ўсяпти.

Пардавой аканинг ўғли Абдуҳофиз Мамадиев ота изидан бориб звено бошлиғи бўлиб ишлаяпти. Иккинчи звенога эса моҳир механизатор Анорбой Худойбердиев бошчилик қилмоқда. Бригададаги асосий ишлар ана шу икки азамат йигит зиммасида.

Шуниси характерлики, бригаданинг барча майдонлари насослар ёрдамида суғорилади. Демак, бу ерда ҳар литр сув аниқ ҳисобда бўлиб, ундан тежаб-тергаб фойдаланиш лозим бўлади. Бу сувчилардан катта маҳорат талаб этади. Бригаданинг Абдумўмин Қулишев, Жўрабой Бўриев, Муҳиддин Турғунбоев, Абдусамат Хожимуродов сингари миришкор сувчилари бу вазифани бемалол уддалашяпти.

Бригада аъзолари деҳқончилик ишларини бекаму-кўст бажариш билан бирга, шийпонда кичик ферма ташкил этиб бу соҳада ҳам ўрнак кўрсатишяпти.

— Ёрдамчи хўжалик кони фойда экан,— дейди бригадир қувонч билан.— Бизда ёрдамчи хўжалик ўтган йили ташкил этилган эди. Учта сигир, учта бузоқ, бўрдоқи учун боқилаётган бешта буқа, олтита қўй, еттита қўзимиз бор. Ўтган йили давлатга 2 тонна гўшт топширган эдик. Бу йил ўтган йилги натижани бажариб бўлдик, яна бир тонна қўшимча гўшт топшириш ниятимиз бор.

— Бирор ишга қўл уришдими, уни охирига етказиш керак, токи бундан давлат ҳам, халқ ҳам манфаатдор бўлсин,— дея гапида давом этди бригада бошлиғи.— Ёрдамчи хўжалик яхши самара бераяпти, лекин бу соҳада айрим ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар ҳам мавжуд. Жумладан, бригадамизда 20 дан ортиқ қорамол ва қўй-қўзи бор. Буларни озуқа билан таъминлаш керак. Ишлаб чиқариш планида эса чорва моллари озуқаси учун ер ажратилмаган. Биз ўқариқлар, йўлаклар ва карта чеккаларини кенгайтириш ҳисобига 4—5 гектар ерга озуқа учун маккажўхори ва беда экдик. Лекин ҳамма бригадаларда ҳам бундай имконият йўқ-ку. Бундан ташқари мутасадди ташкилотлар оз бўлса ҳам чорва қишлови учун бинолар қуришга зарур бўлган қурилиш материаллари ажратиб бериш имкониятларини ўйлаб кўришлари керак. Ана шундагина ёрдамчи хўжалик учун кенг йўл очиб берилган бўлади...

Колхозда Пардавой аканинг ўнлаб шогирдлари бор. Бугунги кунда 45—50 центнерлик хирмон учун курашаётган бригада бошлиқларидан Жўрақул Муҳамедов, Карим Ўсаров, Абдужаббор Назаров, Алиқул Бекназаровлар Пардавой акани ўз мураббийлари сифатида ҳурмат қиладилар. Бирор ишда қийналиб қолсалар тортинмай, унинг олдига маслаҳатга келадилар. Пардавой ака уста пахтакор бўлиш билан бирга, меҳрибон, ширин-суҳан мураббий сифатида ёшлардан қимматли вақтини ва беғараз ёрдамини аямайди.

Э. ЙЎЛДОШЕВ,
Бўка районидаги «Партия XX съезди» колхози.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ПОМИДОРДАН МЎЛ ҲОСИЛ

«ОҲАНГАРОН» совхозининг учинчи бўлими аъзолари эл-юрт дастурхонининг ҳамиша тўкин бўлиши учун астойдил меҳнат қилиб, ҳар йили мўл-кўл ҳосил етиштириб келаётирлар. Ўтган йили улар планни 115 процент қилиб бажаришди. Коллектив сабзавоткорлари ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида янада юксак кўрсаткичларга эришишга ҳаракат қилишяпти. Улар йил охиригача гектаридан 200 центнер ўрнига 300 центнердан карам, 300 центнер ўрнига 450 центнердан помидор етиштириш мажбуриятини олишган. Мажбуриятни бажариш шарафли бурч. Буни бўлим деҳқонлари яхши билишади. Ҳозиргача шаҳарликлар дастурхонига 346 тонна карам, 20 тоннадан ортиқ помидор тортиқ қилишди.

Қ. АДИНАЕВ,
Оҳангарон райони.

КЎСАКЛАР КЎПАЙМОҚДА

ОҚҚЎРҒОН районидаги «Оққўрғон» совхозининг республикада хизмат кўрсатган механизатор Михаил Ковешников бошлиқ бригадаси пахтакорлари бу йил 58 гектар майдондан пландаги 33 ўрнига 50 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олишга аҳд қилишган.

Азаматлар айни кунларда юксак мажбуриятга яраша меҳнат қилишмоқда. Ҳозиргача барча майдонлардаги ғўзаларга тўрт марта комплекс ишлов берилди, икки марта озиқлантирилди, учинчи сув қўйилмоқда. Жўра Бойметов, Мўмин Қурбонов ва Маман Миноваров сингари сувчилар, айниқса яхши ишлаб, ғўзаларни қондириб суғоришмоқда. Мазафат Низомова, Оқҳол Пардабоева ва Дилором Бойметова сингари пахтакорлар дала ишларини ўтказишда бошқаларга ўрнак бўлишяпти.

Бригада далаларидаги ҳар гектар ерда сақлаб қолинган 115—120 мингтадан кўчатларнинг ривожи яхши. Ҳар тупида 2—3 тадан кўсак бор.

А. МУСТАФОЕВ.

АСТОЙДИЛ БЎЛИБ

ЧИНОЗ районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг Исмат Ҳасанов бошлиқ бригадаси деҳқонлари бу йил мавжуд 90 гектар пахта майдонидан 40 центнердан «оқ олтин» ҳосили олиш учун астойдил курашишмоқда. Азамат деҳқонларнинг ғайрат-шижоатлари туфайли барча майдонлардаги ғўза қатор ораларига шу кунгача олти марта комплекс ишлов берилди. Ҳозирда экинлар шарбат сувига қондирилмоқда. Ҳар бир тупда 4—5 тадан бўлиқ кўсак бор. Бу ишларда механизатор Туруш Бойдодилов, сувчилардан Суюн Турдиев, Абдуаҳад Мирзамуродовлар бошқаларга намуна бўлишмоқда.

Т. ЎЗГЕНОВ.

* * *

Шунингдек редакциямизга Ғалаба районидан Ғ. Умаров, Ўрта Чирчиқ районидан К. Раимқулова, Оққўрғон районидан Т. Зокиров, Коммунистик районидан Т. Асанбоев, З. Тожибоев, М. Зиямуҳамедова, Орджоникидзе районидан Т. Эштоев, Бўка районидан А. Қурбонов, Ю. Анорбоев, Оҳангарон районидан А. Абдиев, Р. Йўлдошев, Калинин районидан Ў. Каримов, И. Қосимов, Бекобод районидан Х. Отақулов, Пискент районидан Ҳ. Раимова ва Қ. Қодировалар ҳам турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

АВТОПОЕЗДЛАР ЙЎЛГА ЧИҚДИ

Орджоникидзе районидаги 3-автокорхона ҳайдовчилари 26 миллион 68 минг тонна километр иш бажариб, юк ташиш бўйича ярим йиллик планни анча барвақт бажаришди. Эндиликда улар иккинчи ярим йиллик планларини ҳам зиёдаси билан адо этиш учун астойдил ҳаракат қилишяпти.

Бундай муваффақиятга эришишда ҳайдовчилар учун яратиб берилаётган қулайликлар муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда. Ўтган йили ва шу йилнинг ҳозирги давригача бу ерда 50 хўрандага мўлжалланган ошхона, дам олиш хонаси, қозонхона, шунингдек, автомашиналар шиналарини монтаж қилиш устахонаси, пайвандлаш участкаси, барча қулайликларга эга бўлган 120 квадрат метр ҳажмли машиналар ремонт қилинадиган бостирма ва бошқа ёрдамчи объектлар ишга туширилди. Автопоездлар ташкил этишга ҳам алоҳида эътибор берилаяпти. Ҳозир бу ерда битта 40 тонналик ва иккита 20 тонналик автопоезд ишлаб турибди.

Қ. ЙЎЛДОШЕВ,
Қ. ҒУЛОМОВ.

АВГУСТ—ЗАРБДОР ОЙ

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

● Ҳосилга ҳосил қўшиш, юқори сортли пахта етиштириш учун августнинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланайлик ● Ғўза қатор ораларини юмшатиш пайтида тракторга албатта ҳимоя тўсиқлари ўрнатинг ● Суғоришни экин ҳолати, ҳар бир картанинг тупроқ тузилишини ҳисобга олган ҳолда ўтказайлик ● Машина теримига ҳозирдан пухта тайёргарлик кўринг.

БЕКОБОД районидаги «Далварзин» совхози 3-бўлимининг Жамолиддин Бердиқулов бошчилик қилаётган коллективини оилавий бригада дейишади. Дарҳақиқат 86 гектар майдондаги ғўзаларни шу оила аъзоларининг ўзлари парвариш қилишмоқда. Улар ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштириш мажбуриятини олишган. Мўл ҳосил тўпланишига оила сардори, 73 ёшли сувчи Саҳобиддин ота Бердиқулов ҳам муносиб ҳисса қўшяпти.

Суратда: миришкор сувчи С. Бердиқулов.

М. Қорабеков фотоси.

МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ МАСАЛАЛАРИ ҲАММАНИНГ ЭЪТИБОРИДА

Область ижроия комитетининг мажлислар залида шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, халқ депутатлари Советлари шаҳар ва район ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари иштирокида болаларни мактабгача тарбиялаш масаласига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Область ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. Б. Йўлдошева мактабгача тарбия муассасаларининг аҳволи, янги боғча-ясли ва бошқа тарбия муассасалари қуриш ҳамда мавжудларининг имкониятини кенгайтириш борасидаги масалаларга тўхталди. Шундан сўнг сўзга чиққан область партия комитетининг фан ва ўқув юртлари бўлими мудири Н. Ф. Иброҳимов, область ижроия комитети раисининг ўринбосари, область план комиссиясининг раиси Ж. Р. Ризаев, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бўлим бошлиғи Б. Холмуҳамедов ва бошқалар кичкинтойларни болалар боғча-яслиларига тўла қамраб олиш йўлида ҳал қилиниши керак бўлган муҳим муаммоларга тўхталдилар.

ТОШКЕНТ—ИВАНОВО

ҲАМКОРЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Икки қардош область меҳнаткашларининг ўзаро ҳамкорлиги катта тарихий йўлни босиб ўтди. Ўзаро ёрдам, ҳар соҳада бир-бирига кўмаклашиш, билганларини ўргатиб, билмаганларини ўрганиш ана шу ҳамкорликнинг негизини ташкил қилмоқда. Бу социал-иқтисодий вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишига, совет кишиларини интернационал руҳда тарбиялашдек муқаддас ишга бебаҳо ёрдам бермоқда.

Тошкент ва Иваново областлари ишчилари, бинокорлари, транспортчилари, деҳқон ва чорвадорлари москваликларнинг ташаббуси асосида меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, ҳамма жойда юксак талабчанлик ва тартиб ўрнатиш юзасидан 1983 йил учун мусобақалашиш шартномасини тузишган эди. Улар ана шу шартномага амал қилиш учун фидокорона ишламоқдалар. Шу туфайли ҳам олдиларида турган вазифаларни шараф билан бажармоқдалар.

Марказий йилнинг биринчи ярми икки область меҳнаткашлари учун иқтисодий ва социал тараққиётда ажойиб ютуқлар олиб келди. Масалан, областимиз меҳнаткашлари саноат маҳсулотини реализация қилиш планини ортиғи билан бажардилар. Қўшимча 60 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот истеъмолчиларга етказиб берилди. Бинокорларимиз шу давр давомида 600 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирдилар, 351 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар. Ивановолик саноатчилар ва бинокорларнинг меҳнат натижалари ҳам анча баракали бўлди. Бу областлар қишлоқ хўжалик, транспорт, алоқа, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари меҳнаткашлари ҳам муайян ютуқларни қўлга киритишди.

Ҳозирги вақтда 75 ташкилот ва корхона коллективи ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш юзасидан ўзаро мусобақалашиш ҳақида тузилган шартнома асосида ишламоқдалар. Шу йилнинг биринчи ярмида Тошкент тўқимачилик ва Иваново меланж комбинатлари, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Ивановодаги 3-тикувчилик заводи, «Таштекстильмаш» ва «Ивтекстильмаш» заводлари, «Узбекшахтострой» ва «Кинешмашстрой» трестлари, «Ўзбекистон» ва Иваново паррандачилик фабрикалари, Тошкент районидаги «Ленин йўли» ва Иваново районидаги «Партия XXI съезди» колхозлари ва бошқа кўпгина корхона ва ташкилотлари коллективлари самарали ишладилар. Бунда меҳнатни ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш, маҳсулот сифатини ошириш билан боғлиқ бўлган илғор тажрибаларни ўзаро баҳам кўриш салмоқли роль ўйнамоқда.

Шуниси диққатга сазоворки, бу йил шартнома асосида ўзаро мусобақалашишга аҳд қилган коллективлар сони янада ортди. Ўтган ярим йилда 27 та меҳнат коллективи, 30 та бригада, саноат, қурилиш, транспорт ва қишлоқ хўжалигининг 50 нафардан ортиқ ишлаб чиқариш илғори ивановолик турдош корхоналар коллективлари, бригадалар, касбдошлари билан мусобақани йўлга қўйдилар.

Ивановолик меҳнаткашлар Тошкент области мукофоти лауреати деган, Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчилари ва йигирувчилари Евдокия ва Мария Виноградовалар номидаги мукофот лауреатлари деган шарафли номни олиш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Тошкентлик 12 илғор ишчи Виноградовалар мукофотининг лауреати ҳисобланади. 1982 йил якунлари бўйича юксак меҳнат унумдорлигига эришган ҳамда маҳсулот сифатининг аъло даражада бўлишини таъминлаган Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Е. А. Губина биринчи беш йилликлар меҳнат қаҳрамонлари номидаги мукофот лауреати бўлди. Ҳозирги вақтда комбинатда шу мукофот лауреатлари бўлган ишлаб чиқариш пешқадамларининг илғор тажрибасини ўрганиш бўйича мактаб ишлаб турибди.

Икки область меҳнаткашлари ўртасидаги ҳамкорлик социал-маданий соҳаларда ҳам кенгайиб бормоқда. Тошкент ГРЭСи, «Узбекшахтострой» тресті ва «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси маданият саройларининг бир группа ходимлари ўзаро тажриба алмашиш учун Ивановода бўлдилар. Улар бу ерда маданият саройлари ва уйлари ходимлари билан меҳнат коллективларига хизмат кўрсатишни, ҳаваскорлик тўгаракларни ишини яхшилаш юзасидан ўзаро тажриба алмашдилар. Шу йилнинг март ойида эса Янгийўл «Лаззат» кондитер бирлашмасининг халқ вокал-чолғу асбоблари ансамбли коллективи ивановоликлар меҳмони бўлди. Ансамбль аъзолари бир неча кун давомида корхоналар ва ташкилотларда ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Бундай маданий ҳамкорлик ҳам йилнинг иккинчи ярмида яна кенгаяди.

Областимиз меҳнаткашлари Ноқоратупроқ зонани социал-иқтисодий ривожлантириш программасининг бажарилишига ҳам салмоқли ёрдам бермоқдалар. Республикамиз бинокорлари шу йилнинг биринчи ярмида Иваново области совхозларида салкам 6 миллион сўмлик пудрат ишларини амалга оширдилар. 41 минг кубометр темир-бетон буюмлари ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган заводни фойдаланишга топширдилар. Ҳозирги вақтда Тошкентдан борган 600 дан ортиқ бунёдкорларимиз Иваново области совхозларида ишлаб чиқариш ва уй-жой комплексларини барпо этишяпти, ерларнинг захини қочириш ва суғориш юзасидан катта ҳажмдаги ишларни амалга оширмоқдалар.

Тармоқ касаба союзлари область комитетлари «Ивановоирсовхозстрой» тресті бинокорлари учун ажратилаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари фондини ўз вақтида юбориш устидан назорат ўрнатганлар. Шу йилнинг биринчи ярмида Тошкент область матлубот жамияти Иваново областига 315 тонна карам, 585 тонна помидор етказиб берди. Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги 200 тонна мевани шу йилнинг июль ойи давомида қардош бинокорлар учун юборди.

Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти Иваново ва Тошкент областлари Советлари «Ивановоирсовхозстрой» тресті маъмурияти билан бирга 1983 йилда Ноқоратупроқ зона объектларида ишни жадаллаштиришга ёрдам берадиган энг яхши рационализаторлик таклифи ва ихтиро учун конкурс эълон қиладилар. Мусобақа ғолиблари учун икки область маблағлари ҳисобидан мукофотлар берилади.

Областимиз касаба союзлари Совети бинокорлар ўртасида маданий-тарбиявий ишларни ташкил этишни яхшилашга амалий ёрдам бериш юзасидан бир қанча тадбирлар кўрмоқда. Йил бошидан бери трест касаба союз комитетига бепул икки комплекс чолғу асбоблари, 695 нусха турли китоблар берилди. Бундан ташқари, Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланган иккита фото-кўргазма, жами 1200 сўмлик кўргазмали агитация воситалари комплекси етказиб берилди.

Кейинги вақтларда спорт делегацияларини юбориб туриш ҳам кенгайиб бормоқда. Йил бошидан бери областимизнинг қатор спорт делегациялари мусобақадошлар ҳузурида бўлишди. Ивановолик спортчилар ҳам областимизга келишиб, турли хил спорт тадбирларини амалга оширишда қатнашдилар.

Тошкент ва Иваново областлари меҳнаткашларининг ўзаро мусобақалашиш юзасидан зиммаларига олган шартнома мажбуриятлари икки область ўртасидаги дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлаш билан бир қаторда 1983 йил ва умуман беш йиллик планлари ҳамда социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига хизмат қилмоқда. Шунинг учун ҳам у ҳар томонлама кенгайиб, ўзининг янги ҳаётий қирраларини намоён этмоқда.

А. МИРЖАЛИЛОВ,
Тошкент область касаба союзлари Совети инструктори.

ҚУРИЛИШДА МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ЎСТИРИШ РЕЗЕРВЛАРИДАН ТЎЛИҚ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

А. А. ХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари

КПССнинг XXVI съезди бинокорлар олдига қурилиш ишларини тубдан яхшилаш, капитал маблағларнинг берадиган самарасини ошириш, асосий фондлар ва ишлаб чиқариш қувватларини, уй-жой бинолари, социал-маиший объектларни ўз вақтида ишга туширишга кўпроқ эътибор бериш, қурилишда меҳнат унумдорлигини 15—17 процент ўстириш, ишчилар сонини кўпайтирмаган ҳолда қурилиш-монтаж ишларидаги жамики ўсишга шу йўл билан эришиш вазифасини қўйди.

Партиямизнинг бу талаби КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг шу Пленумларда сўзлаган нутқларида янада кескин таъкидлаб ўтилди.

Республикадаги партия, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотлари ана шу муҳим вазифаларни ҳал этиш соҳасида доим қунт билан иш олиб бормоқдалар, ўн биринчи беш йиллик қурилиш программасини бажаришда, куч ва ресурсларни ишга тушириладиган энг муҳим объектларга тўплашни таъминлашда бинокорлар ва монтажчилар коллективларига ҳар томонлама ёрдам ва мадад бериб келмоқдалар.

Капитал маблағларнинг самарадорлигини ошириш, ишга тушириладиган объектларни белгиланган муддатларда фойдаланиш учун топшириш ва бинокорларнинг ғоят унумли меҳнат қилишлари учун шарт-шароитларни вужудга келтириш Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг диққат марказида турибди.

Амалий тадбирлар кўрилиши натижасида беш йиллик планнинг асосий фондларни ишга тушириш, капитал маблағларни ўзлаштириш ва қурилиш-монтаж ишлари юзасидан, шунингдек социал-маиший объектлар қуриш соҳасида 1981—1982 йилларга белгиланган топшириғи ошириб бажарилди. Бу йил капитал маблағларни ўзлаштириш ва қурилиш-монтаж ишлари олти ойлик плани бажарилди, ўтган йилнинг дастлабки олти ойидагига нисбатан кўпроқ асосий фондлар ишга туширилди, талайгина миқдорда уй-жой, мактаб, болалар муассасалари, даволаш ва бошқа маданий-маиший муассасалар қурилди.

Республикадаги қурилиш ва монтаж ташкилотларининг коллективлари умуман ўн биринчи беш йилликдаги каби 1983 йилнинг иккинчи ярмида ҳам халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини, шу жумладан ёқилғи — энергетика комплексини янада ривожлантириш, Озиқ-овқат программасини бажариш, аҳоли учун мол ишлаб чиқариш соҳасида мураккаб вазифаларни ҳал этишлари лозим.

Ана шу тармоқларнинг шу беш йилликда ишга туширилиши лозим бўлган энг катта қурилишлари орасида Янги Ангрен ва Толимаржон ГРЭСларининг биринчи навбати, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг майдалаш комплекси ва Бекобод металлургия комбинатининг «300» стани, Тошкент трактор заводи ва унинг Андижон область Ленинск шаҳридаги филиали янги қувватлари, Янги Қўқон, Олмалиқ, Самарқанд химия заводларида аммофост, Фарғона «Азот» бирлашмасида карбамид ва дефолиантлар, Чирчиқ «Электрохимпром» бирлашмасида аммиак ишлаб чиқарувчи цехлар бор. Андижон, Бухоро ва Тошкент тўқимачилик комбинатларининг пардозлаш фабрикаларини, енгил, пахта тозалаш, озиқ-овқат, гўшт ва сут саноатининг бошқа бир қанча йирик корхоналарини, шунингдек қишлоқ хўжалик объектларини ишга тушириш лозим. Уй-жой бинолари ва социал, маданий-маиший объектларни кўпроқ қуриш керак бўлади.

Ана шу катта программани муваффақиятли амалга ошириш учун мавжуд иқтисодий имкониятлар ва резервлардан тўлароқ фойдаланиш, бинокорлар ва монтажчиларни кўпайтирмаган ҳолда меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобигагина қурилиш ишларини олиб бориш талаб этилади.

Халқ хўжалигининг бошқа ҳар бир тармоғида бўлгани каби қурилишда ҳам меҳнат унумдорлигини ўстириш фан-техника тараққиётини жадаллаштириш йўли билан, илғор тажрибани ва Ватанимиз ҳамда чет эл фани ва техникасининг энг янги ютуқларини қурилиш практикасига жорий этиш, қурилиш ишларини индустрлаштириш ва комплекс механизациялаш, уни инженерлик жиҳатидан яхши тайёрлаш ва уюштириш, қурилиш майдончаларини монтаж майдончаларига айлантириш, кадрларни тайёрлаш ва тарбиялаш асосида таъминланади. Бу кадрлар ўз бурчларини жуда яхши англаб, ана шу проблема устида доим қунт билан ишлашлари керак.

«Социализм, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — меҳнат унумдорлигини... юксак даражага кўтариш сари онгли ва оммавий суръатда олға қараб боришни талаб қилади» (36-том, 201—202-бетлар). Партия комитетлари, бошланғич партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари доим саботматонат билан ишлаб меҳнат самарадорлигини ошириш, барча ишчилар, инженер-техник ходимларнинг, меҳнат коллективлари барча аъзоларининг яхши англаб олинган кундалик иши бўлиб қолишига эришилган жойларда шак-шубҳасиз муваффақиятлар қўлга киритилади, меҳнат унумдорлиги йил сайин ўсади, уни ўстириш юзасидан белгиланган суръатлар таъминланади ва қурилиш-монтаж ишларидаги ўсишнинг ҳаммасига шу йўл билан эришилади.

Бундай коллективлар ишга тушириладиган ҳамма объектларни — уй-жойлар, мактаблар, болалар муассасалари, даволаш муассасалари ва маданий ҳамда маиший хизмат кўрсатадиган бошқа муассасаларни ўз вақтида фойдаланишга топширмоқдалар.

Масалан, республика мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг меҳнат коллективларида меҳнат унумдорлигини ўстириш резервларини қидириб топиш соҳасидаги ишлар комплекс механизациялашни янада ривожлантириш ва янги техникани жорий этишга қаратилгандир. Бу министрликнинг инженерлари, техниклари ҳозирги вақтда зовур қувур ётқизадиган янги машиналарни қўлланиш соҳасида иш олиб бормоқдалар. Ана шу машинанинг унумдорлиги аввалги нусхаси унумдорлигидан 16 баравар ортиқдир. Умуман олганда бу министрлик бўйича меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан ўн биринчи беш йилликнинг биринчи ярми учун белгиланган топшириқ ошириб бажарилди, министрлик шу даврга мўлжалланган пудрат ишлари планини адо этди.

«Узколхозстрой» бирлашмаси, «Средазтрансстрой» тресги, қурилиш министрлигининг «Ташметрострой», Чирчиқдаги 160-трест, қишлоқ қурилиши министрлигининг Андижондаги 24 ва Жарқўрғондаги 26-трестлари, монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг «Узэлектромонтаж» коллективлари ва бошқа кўпгина коллективлар меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан берилган топшириқларни ошириб бажармоқдалар. Улар объектларни ишга тушириш программасида кўзда тутилган ҳамма масалаларни ҳал этдилар.

Аммо бинокорлар ва монтажчиларнинг кўпгина коллективлари ўз фаолиятидаги ана шу энг муҳим иқтисодий кўрсаткич бўйича планни ҳали бажармаяптилар. Масалан, республика қурилиш министрлиги бўйича беш йилликнинг икки ярим йили мобайнида меҳнат унумдорлиги 8,5 процент ортиши керак эди, аслида эса меҳнат унумдорлиги 1980 йил даражасида қолмоқда ва айни вақтда шу давр ичида ўртача ойлик иш ҳақи 5 процент ортди. Ана шу коллективларда фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, янги техникани жорий этиш юзасидан ўзлари белгилаган тадбирларни бажаришга етарли даражада эътибор берилмади. Ўтган йили янги техника бўйича 30 та тадбирдан 8 таси бажарилмай қолди, қолган тадбирларнинг амалга оширилиши ҳам меҳнат унумдорлигини ўстиришга таъсир ўтказмади. Бу министрлик бўйича қурилиш-монтаж ишларининг ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эмас, балки ишчилар сонини кўпайтириш ҳисобига эришилмоқда. Ҳозирги вақтда қурилиш-монтаж ишларида ва ёрдамчи ишларда планда кўзда тутилганидан 1100 ортиқ киши меҳнат қилмоқда.

Қишлоқ қурилиши министрлиги, монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги, Главсредазирсовхозстрой, бир қанча трестлар, бошқармалар ва механизациялаштирилган кўчма колонналарнинг коллективлари меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан беш йиллик топшириқларини бажаришда орқада қолмоқдалар, Госкомводстрой ва Главташкентстрой коллективларида эса меҳнат унумдорлиги 1980 йилдаги даражадан ҳам пасайиб кетди. Бир қанча областлардаги қурилиш ва монтаж ташкилотлари меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан белгиланган топшириқларни бажармаяптилар. Қорақалпоғистон автоном республикасида, Андижон, Самарқанд, Фарғона ва Хоразм областларида меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг биринчи ярмида эришилган даражадан пасайтириб юборилган, ўртача ойлик иш ҳақи эса кўпайган.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларининг орқада қолаётганлиги пудрат ишлари натижаларига салбий таъсир ўтказмоқда. Масалан, Қўқон шаҳридаги қурилиш ва монтаж ташкилотлари олтингугурт кислотаси комплексини ишга тушириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларини, Навоийдаги қурилиш-монтаж ташкилотлари эса «Нитрон» толаси комплексини ишга тушириш планини бажармадилар. Бекободдаги «300» стани, Оқ олтин, Дўстлик, Учқўрғондаги тегирмон комбинатларини қуришда ва бир қатор дон-чорвачилик совхозларини барпо этишда ва бошқа ишларда қолоқликка йўл қўйилди.

Ҳар бир коллективда меҳнат унумдорлигини ўстириш резервлари мавжуддир. Аввало, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, қурилиш фанининг ишлаб чиқариш билан алоқасини кучайтириш, тармоқни интенсив ривожланиш йўлига тезроқ кўчиришда унинг ролини ошириш бундай резервларни яратиб беради. Шу йўл билан капитал қурилишда олға қараб катта силжишни таъминлаш мумкин.

Аммо баъзи министрликлар ва идораларда фан ва техника ютуқларини жорий этиш пайсалга солинмоқда, уларнинг шу масалалар юзасидан ўзлари белгилаган тадбирлар тўлиқ бажарилмаяпти, айрим ҳолларда эса бу тадбирларнинг амалга оширилиши меҳнат унумдорлигини ўстиришга таъсир ўтказмаяпти. Масалан, ўтган йили Главташкентстройда янги техникага доир 15 топшириқдан 6 таси бажарилмай қолди, экспериментал қурилишга доир топшириқ ҳам амалга оширилмади.

Бир қанча министрликлар ва идораларда тугалланган илмий-текшириш ечимларидан, шу жумладан қурилиш ишларини комплекс механизациялаш асосида қўл меҳнатини тугатиш тадбирларидан узоқ вақтдан буён фойдаланилмаяпти. Ана шу муҳим ишга муносабатни тубдан ўзгартириш лозим.

Ўртоқ Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида сўзлаган нутқида ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш учун аввало комплекс механизациялаш йўли билан қўл меҳнатидан фойдаланишни кескин равишда қисқартириш зарур, деб таъкидлади. Ҳозирги вақтда бизда хусусан пардозлаш ва том ёпиш ишларида ҳамда бошқа сермеҳнат ишларда қурувчиларнинг ярмидан кўпроғи қўл меҳнати билан банд. Бинобарин, қурилиш-монтаж ишларининг айрим турларини механизациялаштиришдан ғоят унумли ишлайдиган қурилиш машиналари ва механизмларини, кичик механизация ва ҳисоблаш техникаси воситаларини янада жорий этиш асосида уларнинг ҳамма турларини комплекс механизациялаш ва ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштиришга ўтиш керак. Қурилиш машиналари ва механизмларини, кичик механизация воситалари, ускуна ва мосламаларни юксак даражада фойдаланиш таъминланадиган ихтисослаштирилган бошқармаларга тўплашни қунт билан давом эттириш лозим. Қўл жараёнларни талаб этмайдиган янги прогрессив материалларни, шу жумладан пардозлаш материалларини кенг жорий этиш ва ишчиларни қўлда ишлатиладиган механизациялаштирилган асбоблар билан нормада белгиланган миқдорда таъминлаш, асбобларни комплектлайдиган ва ремонт қиладиган хизмат бўлимлари ташкил этиш ва мустаҳкамлаш, мамлакатдаги илғор қурилиш ташкилотларида қилинаётгани каби ишчи бригадаларини соз ҳолатдаги ана шундай асбоблар билан таъминлаш жуда муҳимдир.

Мутахассисларнинг ҳисоб-китобича, қурилиш-монтаж ишларини механизациялаш ва автоматлаштириш даражасини ошириш йўли билан меҳнат унумдорлигини тахминан 5—10 процент ўстиришга эришиш мумкин. Бунинг учун қурилиш министрликлари ва идоралари яқин давр ичида қурилиш машиналари ва механизмларининг сменалар ичида бекор туришини, машиналарнинг ремонт қилиниш пайти ва ремонтни кутиб туриш вақтини қисқартириш чораларини кўришлари, уларнинг сменали ишлашидаги коэффициентни кўпайтиришлари, хусусан вахта усулида ишлайдиган механизаторларнинг меҳнат қилиши ва дам олиши учун қулай шарт-шароитларни вужудга келтиришлари лозим.

Ғоят унумли ишлайдиган катта машина ва механизмлар, йирик габаритли темир-бетон ва металл конструкциялар қурилишларда устун мавқени эгаллаган ҳозирги шароитда ишларнинг асосий турларини яхлит бажариш каби меҳнат унумдорлигини ўстиришнинг ана шундай кучли омиллари ўзининг потенциал имкониятларидан тўла равишда эмас, балки муайян даражада ҳам фойдаланиб бўлди, деб айтиб бўлмайди. Бу эса техникавий ва ташкилий жиҳатдан янги ечимларни қидириб топиш ва жорий этишни, шу жумладан қурилишда яхлитлик даражасини ва конструкциялар ҳамда буюмларни заводда тайёрлаш даражасини янада оширишни талаб этади.

Ҳозирги вақтда саноат корхоналари биноларининг барча ички деворлари ва девор пардалари ва ҳатто тўсиқларнинг қарийб 80 процентини майда материаллардан, асосан ғиштдан қуриш давом эттирилмоқда. Кўп ишчилар шу иш билан банд. Ғишт деворларни ва парда деворларни сувоқ қилиш ва бўяшда ҳам яна шунча киши банд бўлади. Фойдали бўлмаган бундай ишлардан халос бўлиш — меҳнат унумдорлигини ўстиришнинг катта резервларидан фойдаланиш демакдир. Қурилишда заводда гипс-бетон ёки асбоцемент листлардан тайёрланган парда деворларни, бир-бирига бириктирилган қуруқ каркас парда деворлари ва шу сингариларни қурилишда ишлатиш—бунга эришиш йўлидир.

Бунда бинокорлик материаллари саноати министрлиги ўз сўзини айтиши керак. Бир хона ёки бино учун йиғма парда деворлар тайёрлашни бутун чоралар билан ривожлантириш бу министрликнинг бурчидир. Шу билан бирга пудратчи министрликлар ва идоралар ҳам ўз мулоҳаза ва фикрларини айтишлари керак. Улар лойиҳаларни чуқур ўрганишлари ва буюртма берувчилардан ҳамда лойиҳа ташкилотларидан ноиндустриал буюмлар ва қўл жараёнларни қўлланишни кескин равишда қисқартиришни талаб этишлари лозим.

Қурилишда меҳнат сарфининг кўп қисми бевосита қурилиш майдончаларида олиб бориладиган ишлар ҳиссасига ва камроқ қисми эса завод шароитида конструкция ҳамда буюмлар тайёрлаш ҳиссасига тўғри келганлигини анализ кўрсатиб турибди. Бу ишларнинг кўпроқ қисмини қурилиш индустриясининг корхоналари ўз зиммасига олиши керак.

Бинобарин, инженерларнинг, қурилиш ишларидаги барча ташкилотчиларнинг куч-ғайратини ана шу конструкцияларни заводда тайёрлаш даражасини кескин равишда оширишга қаратиш ва шу тариқа сермеҳнат ишларни бажаришни қурилиш майдончаларидан олиб ана шу корхоналар зиммасига юклаш керак. Қурилиш министрлиги ва Главташкентстройдагина заводда тўла тайёрланган катта ҳажмдаги санитария-техника кабинетларидан фойдаланиб уй-жойлар қуриш, девор панелларини ва парда деворларни бўяш ёки гул қоғозлар ёпиштиришгача тайёр ҳолда сифатли қилиб чиқариш қурилиш майдончаларида икки мингдан ортиқ кишини бошқа ишларга бўшатиб бериш мумкин эканлиги ҳисоблаб чиқилди. Бу гап дурадгорлик буюмларини тайёрлашга ҳам тамомила тааллуқлидир. Қурилишлар бундай буюмларни деразалари ва деталлари ўрнатилган ҳамда бўялган ҳолда Узглавстройдревпром, министрликлар ва идораларнинг корхоналаридан олишлари керак. Бу чора ҳам 1300 дан ортиқ дурадгор ва бўёқчиларни бошқа ишлар учун бўшатиб бериш имкониятини туғдиради. Тўла йиғимли йирик панелли уйсозликни бундан буён ҳам бутун чоралар билан ривожлантириш керак. Бир қанча уйсозлик комбинатларининг қувватидан ҳали тўла фойдаланилмаётир ва айни вақтда уларнинг зонасида ғиштдан бинолар қурилмоқда. Бу ҳаддан ташқари кўп меҳнат талаб этади. Бундай ҳол Бухоро, Самарқанд, Гулистон, Жиззах, Наманган шаҳарларида ва бошқа баъзи шаҳарларда учраб туради. Урганч, Термиз ва Қаршида уйсозлик комбинатлари қурилишини ниҳоясига етказиш ва янгиларини ишга тушириш, ишлаб турган комбинатларни реконструкция қилиш ва техника билан қайта таъминлаш ишлари кечиктирилмоқда.

Давлат қурувчиларга ўз ишлаб чиқариш базасини яратиш учун катта-катта маблағлар ажратаяпти, шу базадан лойиҳада белгиланган тўла қувватда фойдаланмоқ керак.

КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумларининг қарорлари капитал қурилишда тегишли тартиб ўрнатиш, давлат, план интизомини ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш зарурлиги алоҳида таъкидлаб ўтилган. Бу эса қўшимча капитал харажатсиз меҳнат унумдорлигини анча оширишга имкон беради. КПСС Марказий Комитетининг ана шу кўрсатмалари республика партия, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотлари бутун фаолиятига асос қилиб олинган.

Аммо ташкилотчилик ишлари ва тарбиявий ишлар кучайтирилганлигига қарамай, бир қанча қурилишларда инженерлик тайёргарлиги ва қурилиш ишларини ташкил этиш даражаси ҳали ҳам паст, кўплаб бекор туришларга, прогул қилиш ва иш вақтининг зое кетишига йўл қўйилмоқда, техникадан самарали фойдаланилмаяпти. Иш кунининг фотографияси ана шу зое кетишлар смена вақтининг 20—30 процентини ташкил этишини кўрсатмоқда, бинобарин, меҳнат унумдорлигида ҳам шунча самара йўқотилмоқда.

Ўтказилган анализлар республика қишлоқ қурилиши министрлиги, Главташкентстрой ва Госкомводстрой ташкилотларида иш вақтининг зое кетиши анча кўп эканлигини кўрсатди.

Қурилиш, монтаж ва сув хўжалиги бўлинмаларининг партия комитетлари, бошланғич партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари қурилишларда КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумларининг кўрсатмалари асосида тартиб ўрнатиш ва интизомни мустаҳкамлаш учун қатъий кураш олиб боришлари керак.

Объектларни қуриш муддатлари, бинокорларнинг меҳнат унумдорлиги лойиҳалаш ва техник иқтисодий ечим даражасига анчагина боғлиқ. Қурилиш практикасига илмий-техника ютуқларини жорий этиш, меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларини жадаллаштириш айни шу лойиҳалаш босқичида белгилаб қўйилади. Лойиҳа-смета ишини доимо такомиллаштириб бориш тақозоси шундан келиб чиқади. Партия ташкилотлари ишнинг шу муҳим соҳасига кўпроқ эътибор беришлари керак.

Лойиҳа ташкилотлари янги материаллар ва самарали илғор конструкцияларни қурилиш практикасига ҳамма ерда кенг кўламда жорий этиш учун қатъий кураш олиб боришлари лозим. Енгиллаштирилган конструкциялар асосида универсал саноат бинолари ва иншоотлари қуриш ҳажмини ошириш зарур. Ҳозирги саноат корхоналари ишлаб чиқараётган шундай типдаги бинолар заводда мумкин қадар тайёр ҳолга келтирилган бўлиб, қурилиш майдончасига комплект ҳолда етказиб берилмоқда ва озгина меҳнат сарфлаб тез монтаж қилинмоқда.

Биноларга безак бериш индустриал усулларини қўллаш ҳажмини кўпайтириш актуал вазифа ҳисобланади. Ҳамма ерда йирик темир-бетон, цемент-шифер, алюминий, пластмасса плиталар ва бошқа хил безак плиталар қўллаш, бино сиртларига елим суртилган рулон қоғоз ва полимер материаллар ёпиштириш йўли билан «қўл» жараёнлар қисиб чиқарилмоғи лозим.

Бригада пудрати қуйи коллективларда меҳнат унумдорлигини оширувчи катта резерв эканлиги кўп йиллик практикадан яққол маълум бўлди. Ҳисобларга кўра, ана шу метод билан бажарилган ҳар миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари 12 кишининг меҳнатини тежайди. Шундай бригададаги битта ишчининг ўртача иш унуми одатдаги бригадалардаги унумдан 20 процент, баъзида эса 25 процент ошади. Пудратчи бригадалар бажарилган ишларнинг пландаги таннархини ўртача ҳисобда 3,2 процент арзонлаштиришди.

Бизда ана шу метод юзасидан комплекс бригадалар катта тажриба орттирган. Чунончи 35—50 киши ишлайдиган, бригаданинг кўпгина аъзолари бир неча турдош касбларни эгаллаган катта-катта бригадаларда энг яхши натижаларга эришилмоқда. Масалан, Наманганадаги 10-трестдан Н. Х. Қўчқоров бригадаси составида доимо 45 киши бўлиб, шулардан 5 нафари коммунистлардир. Бригададаги 19 киши икки хил касбни, 20 нафардан кўп киши уч хил турдош касбни билганлиги туфайли бу коллективда бекор қолиш ҳоллари йўқ. Бошқалар қатори бу бригада шу беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш ташаббускори бўлиб чиқиб, уни шараф билан адо этмоқда, ҳозироқ XII беш йиллик ҳисобига ишламоқда. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони И. Н. Ҳабибов бригадасида 36 киши бўлиб, шундан 30 киши икки—уч турдош касбни эгаллаган. Бу бригада ҳам бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш ташаббускорларидан биридир. Коллективнинг меҳнат унумдорлиги йилига 15—20 минг сўмга боради ва улар ишлаётган ташкилотлар бўйича ўртача ҳисобда икки—уч баравар кўпдир. Мана шу тажрибани ўрганиб ундан ҳамма бригадаларни баҳраманд қилиш лозим.

Аммо тажрибалар пудрат билан ишлашга ўтишдан аввал инженер-технологик тайёргарлиги янада синчиклаб ўтказилиб, шартномада кўзда тутилган мажбуриятларга қатъий риоя этилса, бригада хўжалик ҳисобининг самарадорлиги бундан ҳам юқори бўлишини кўрсатмоқда.

Барқарор меҳнат коллективларини вужудга келтириш, кадрларнинг қўнимсизлигига барҳам бериш меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим шартларидан биридир. Ҳар бир қурилиш-монтаж ташкилотида, ҳар бир қурилиш участкаси, объектида, ҳар бир бригада, ҳар қандай иш ўрнида қурилиш ишлари самарадорлигини ошириш ва меҳнат унумдорлигини ўстириш резервлари бор. Ҳар бир ишчининг, ҳар бир инженер-техник ходимнинг, қурилишда меҳнат унумдорлигини ошириш устида доимо ишлашга даҳлдор ва ишлаши керак бўлган барча кишиларнинг эътиборини шунга жалб қилиш биринчи даражали муҳим вазифадир.

Ҳар бир министрлик, идорада, ҳар бир қурилиш ва монтаж ташкилоти коллективида меҳнат унумдорлигини ошириш борасидаги белгиланган суръатларни таъминлаш тадбирларини қайта кўриб чиқиш, шу тадбирлар бажарилиши устидан назоратни кучайтириш керак.

Қурилишларда меҳнат унумдорлигини ошириш учун социалистик мусобақани янада кенг қулоч ёздириш, ҳар бир иш соатидан, ҳар бир иш минутидан самарали фойдаланиш учун оммавий ахборотнинг ҳамма воситаларидан, кенг ва муҳим кўргазмали агитациядан фойдаланиш партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг бурчидир. Матбуот, телевидение ва радио эшиттириш ҳам юксак меҳнат унумдорлигига эришаётган бинокорларнинг илғор тажрибаларини янада актив ёритиб бориши керак.

1983 йил ва беш йилликнинг умуман учинчи йили учун белгиланган капитал қурилиш плани сўзсиз бажарилишини таъминлаш, ишга тушириладиган барча ишлаб чиқариш объектларини, уй-жойлар, мактаблар, касалхона ва поликлиникалар, магазинлар ва маиший хизмат комбинатларини қуриб битказиш, планда кўзда тутилган янги суғориладиган ерларни ўзлаштириш ва деҳқончилик қилиш учун топшириш, партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумлари талаблари асосида ўн биринчи беш йиллик қурилиш программаси бажарилиши учун мустаҳкам замин яратиш бугунги кундаги асосий вазифадир.

ПРИНЦИПИАЛЛИК ВА ИШЧАНЛИК БИЛАН

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАРГА ДОИР

Областимиз партия ташкилотлари ҳаётида масъулиятли давр — ҳисобот ва сайловлар бошланди. Август ва сентябрь ойларида улар партия группалари ва цех партия ташкилотларида, сентябрь ва октябрь ойларида эса бошланғич партия ташкилотларида бўлиб ўтади.

Бу галги ҳисобот-сайлов кампанияси РСДРП II съездининг 80 йиллиги кенг нишонланаётган бир дамда бўлиб ўтяпти. Маълумки бу съездда Россия революцион марксистик ташкилотларининг В. И. Ленин олға сурган ғоявий, сиёсий ва ташкилий принциплар асосида бирлашуви ниҳоясига етган эди. Бу йилги ҳисобот-сайлов йиғилишлари яна шу жиҳатдан характерлики, улар КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини сўзсиз бажариш учун кураш белгиси остида ўтмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май, ноябрь, 1983 йил июнь Пленумлари қарорлари областимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари учун жанговор ҳаракат программаси бўлиб қолди. Ҳар бир партия ташкилоти узоқ муддатга мўлжалланган конкрет тадбирлар ишлаб чиқди. Шаҳар, район партия комитетлари, корхона ва хўжалик партия комитетлари ҳамда партия бюролари бу тадбирларнинг амалга оширилиши устидан қатъий назорат ўрнатишга даъват этилгандирлар.

Ҳамиша бўлганидек, умумхалқ мусобақасида коммунистлар олдинги сафларда келмоқдалар. Улар беш йиллик топшириқларини барвақт адо этиш, Тошкент шаҳрининг 2000 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган ватанпарварлик ҳаракатида барчага намуна бўлмоқдалар. «Бир беш йилликда — икки беш йиллик!», «Қолоқларсиз, самарали ва сифатли ишлайлик!», «Ёш ишчига — мураббий марраси!» шиорлари остида бошланган ватанпарварлик ҳаракати барча жойларда қизғин қўллаб-қувватланмоқда. Кўпгина илғор коллективлар, минглаб ишлаб чиқариш новаторлари йиллик планни Тошкент юбилейигача бажаришга интилмоқдалар.

Хўжаликка партия раҳбарлиги даражаси юксалиб бораётганлиги учун ҳам область меҳнаткашлари беш йилликнинг учинчи йилида ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Ялпи саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш бўйича ярим йиллик план шараф билан бажарилди. Планга қўшимча кўплаб халқ хўжалиги ва истеъмол учун зарур товарлар етказиб берилди, меҳнат унумдорлиги сезиларли даражада ошди.

Ҳамиша бўлганидек, пахтакорларимиз зўр фидокорлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Улар сув танқислиги билан боғлиқ қийинчиликларни мардонавор енгиб, бу йил рекорд даражада «оқ олтин» ҳосили етиштиришга бел боғлаганлар.

СССР Озиқ-овқат программасини ҳал этишда область чорвадорлари ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Корхона ва ташкилотлар ҳузурида ёрдамчи хўжаликлар ташкил этилганлиги меҳнаткашларни гўшт, сут, тухум билан тўлароқ таъминлашнинг кенг имкониятларини очяпти.

Область партия ташкилотларида бўлиб ўтаётган ҳисобот ва сайловлар меҳнат муваффақиятларини янада кўпайтиришга сўзсиз катта ёрдам беради. Уларда омма ўртасида олиб борилаётган идеологик, ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишларни янада кучайтириш бўйича партия ташкилотлари фаолияти принципиаллик, ишчанлик билан таҳлил этилади.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларида таъкидлаганидек, тарбиявий иш социал-иқтисодий сиёсатнинг мустаҳкам пойдеворига таянгандагина кўзланган самараларни бериши мумкин. КПСС XXVI съездида олға сурилган бу қоида принципиал аҳамиятга эгадир. Шу боисдан ҳам партия кадрлари кишиларнинг кайфияти ва хулқига таъсир қилувчи социал-иқтисодий омилларни яхши билишлари, идеология ишларини халқ хўжалиги ва социал-сиёсий вазифаларни бажариш билан қўшиб олиб боришлари лозим бўлади. Шаҳар ва район партия комитетлари, корхона ва хўжалик партия ташкилотлари шуни ҳисобга олган ҳолда ҳисобот-сайлов йиғилишларига алоҳида ҳозирлик кўрдилар. Улар ўз вақтида йиғилишларни ўтказиш графигини тузиб чиқдилар. Партия активига методик кўрсатмалар ва эслатмалар тақдим этилди, партия группаси ташкилотчилари, цех ва бошланғич партия ташкилотлари секретарлари билан инструктив кенгашлар ўтказилди.

Ҳисобот ва сайлов йиғилишларига ҳозирлик кўришда Янгийўл ёғ-мой комбинати, Тўйтепа металл-конструкция, Ангрен «Резинотехника» заводлари, Ўзбекистон металлургия заводининг электрда пўлат эритиш цехи, «Малика» трикотаж бирлашмасининг 1-фабрикаси, «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош металлург хизмати, «Узбекхиммаш» заводи халқ истеъмоли моллари цехи, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг рух заводи, Коммунистик районидаги «Ленинский путь», Оққўрғон районидаги Охунбобоев номли колхозлар партия ташкилотлари бажарган ишлар таҳсинга лойиқдир.

Ҳисобот докладида иш услуби ва методи қандай такомиллашиб бораётганлиги ўз ифодасини топиши керак. Докладнинг ҳар бир бўлими ишончли фактларга, қизиқарли фикрларга бой бўлиши, йиғилишда иштирок этаётган барча коммунистларни беихтиёр ўзига жалб этиши лозим. Докладда шунингдек, коммунистлар томонидан илгари билдирилган танқидий мулоҳазалар, маъмурият фаолияти устидан назорат қилувчи комиссия иши ҳам ўз ифодасини топмоғи керак. Шундагина доклад сўзга чиқувчиларга маълум йўналишлар бериши, уларни қизғин мунозарага торта олиши мумкин.

Кўпгина партия группаси ташкилотчилари ва партия ташкилотлари секретарлари ҳисобот-сайлов кампаниясига қандай тайёргарлик кўрилаётганлиги юзасидан партия комитетлари олдида ҳисоб бердилар. Партиявий ишнинг бу формаси зиммадаги масъулиятни янада оширишга ёрдам бериши табиийдир. Ҳисоботлар давомида илғор тажрибалар оммалаштирилди, йўл қўйилган нуқсонлар юзасидан танқидий фикрлар билдирилди ва зарур маслаҳатлар берилди.

Областимиз партия ташкилоти сафлари йилдан-йилга кенгайиб бораётганлиги, янги, муносиб кучларнинг келиб қўшилаётганлиги қувончли ҳолдир. Бугунги кунда область партия ташкилотлари сафида 174 мингдан ортиқ коммунист бор. Бу энг қийин ва масъулиятли вазифаларни ҳам муваффақиятли амалга оширишга қодир бўлган қудратли армиядир. Областда 4290 та бошланғич, 44996 та цех партия ташкилотлари ва 5089 та партия группаси фаолият кўрсатяпти. Бу рақамлар шуни кўрсатяптики, ҳозир хўжалик ва маданий қурилишнинг бирорта ҳам участкаси партиявий таъсирдан четда қолмагандир.

Эндиликда партия ташкилотлари олдида ҳозир бўлаётган ҳисобот ва сайлов йиғилишларида коммунистларнинг тўла иштирок этишини таъминлаш, ҳисобот докладларини активлик ва ишчанлик билан муҳокама қилишдек масъулиятли вазифа турибди. Бу талаблар ҳар бир ташкилотга тааллуқлидир.

«Биз демократик нормаларимиз ва йўл-йўриқларимиз амалий ишлар билан мустаҳкамланмай, юзакичилик билангина кифояланиб қолинаётганлигига қарши чинакам уруш эълон қилишимиз лозим,— деди ўртоқ Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумида сўзлаган нутқида.— Айтайлик, кўпинча бўлаётганидек, йиғилишлар тайёрлаб қўйилган бир қолип асосида ўтадиган бўлса, манфаатдорлик, рўй-рост муҳокама бўлмаса, йиғилиш қатнашчиларининг нутқлари олдиндан таҳрир қилиб қўйилган бўлса, ташаббус ва айниқса танқид силлиқланса ёки бостирилса бундай йиғилишдан қандай фойда бўлиши мумкин?»

Шаҳар ва район партия комитетлари, корхона ва хўжалик партия комитетлари ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтиши билан уларга якун ясашлари, аниқланган камчиликларни тугатиш юзасидан зарур чораларни кўришлари зарур. Оммавий ахборот ва пропаганда воситалари эса ҳисобот-сайлов йиғилишларининг боришини мунтазам равишда мазмунли ёритиб боришлари керак.

Бизга маълумки, ишнинг муваффақияти партия группаси, цех ва бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлик қилаётган кишиларга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Энг обрўли, ташкилотчилик ва ғоявий-сиёсий ишларда бой тажриба тўплаган кишиларнигина партия группаси ташкилотчилигига, цех ва бошланғич партия ташкилотлари секретарлигига сайлаш керак.

Шубҳа йўқки, ҳисобот ва сайловлар коммунистларнинг бундан буён ҳам партиявий иш форма ва услубини такомиллаштиришга, қуйи звенолар жанговорлигини оширишга азму-қарор қилганликларини яна бир бор тасдиқлайди. Ҳисобот-сайлов йиғилишлари КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди, жонажон партиямиз Марказий Комитети кейинги Пленумлари қарорларини сўзсиз бажариш белгиси остида ўтади.

БОҒБОН

ОЧЕРК

Ҳаёт қизиқ. Баъзида бирон нарса сабаб бўлиб, сен ўйлаган орзу-умидларингни йўққа чиқариб юборади. Ҳамдам ота умри бино бўлибдики, боғ оралади, кўчат экди, мева етиштирди. Шу касби билан элга танилди, олқишларга сазовор бўлди. У ўғли Набижоннинг ҳам ўзи каби боғбон бўлишига шуҳба қилмасди.

Бироқ йигит улғайиб вояга етгач, мен қурувчи бўламан, деб туриб олди.

Начора, йигитнинг сўзи ерда қолгунча... Ҳамдам ота қаршилик билдириб, бирор сўз айтмади. Майли, шунга аҳд қилибдими, орзусига эришсин.

Шундай қилиб, Набижон қурилиш бригадасида ишлай бошлади. Тез орада уста бинокор бўлиб етишди. Совет Армиясида хизмат қилиб, қайтгандан сўнг ҳам шу касбда меҳнат қила бшлади.

— Сени техникумга ўқишга юбормоқчимиз.

Совхознинг раҳбарлари бир куни унга шундай таклиф қилишди.

— Қурилиш техникумигами, — хурсанд бўлиб кетди Набижон.

— Йўқ, — дейишди унга,— қишлоқ хўжалиги техникумига. Ахир бир йигитга қирқ ҳунар, оз дейдилар. Ким айтади сени Ҳамдам боғбоннинг ўғли деб. Агрономликни ҳам ўрганиб қўй. Кам бўлмайсан. Қурилиш бўлса қочмас.

Наби эътироз билдирмади.

Тўрт йил ўқиб агроном-агрохимик ихтисосини эгаллади. Совхозга қайтгач, минг афсуски, яна қурувчилик касбини давом эттираверди. Бироқ, қурилишда ҳамма вақт ҳам иш тиғиз бўлавермасди. Материаллар етишмай бекор қоладиган кунлари кўп бўларди қурувчиларнинг. Шундай кезларда у қўл қовуштириб ўтиришни ўзига эп билмасди. Отаси ишлайдиган боққа бориб, ток очиш, тараш, хом ток қилиш, дарахтларга шакл бериш ишларида актив қатнашарди. Бу ишларни у берилиб, зўр ихлос ва ҳавас билан бажарарди. Ҳаммани қойил қолдирарди. Совхоз раҳбарлари буни яхши билишар эди. Ҳатто, бир неча бор унга боғ бригадасига бошчилик қилишни таклиф қилишди. Лекин Набижон негадир кўнмади. Кўпчиликка бош бўлиш осон эмас, менинг қўлимдан келмайди бу иш, деб ўйларди у.

Бу орада совхозга янги директор тайинланди. Шариф Хўжаев хўжаликнинг аҳволи, экономикаси билан танишиб чиққач боғ ва токзорларни янгидан тиклаш кераклигини тушунди. Кўпгина мева дарахтлари қариб қолган. Уларни янги навлар билан алмаштириш лозим. Ҳосилдорликни кескин кўтариш зарур. Ахир хўжалик боғдорчиликка, узумчиликка ихтисослашган. Бу соҳада имкониятлар, резервлар чексиз. Ана шуларни ишга солиш керак. Бунинг ўзи бўлмайди. Бизга энг биринчи навбатда ташкилотчи, ишга меҳр қўйган кадрлар зарур. Ориятли, эл иши учун жон фидо кишиларни боғдорчиликка жалб этиш лозим, деган қарорга келди. Шариф ака Ҳамдам буванинг ўғлини ҳам кўз остига олиб қўйганди.

Директор у билан ўзи гаплашиб кўрмоқчи бўлди.

Лекин Набижон янги директорга ҳам эски жавоб қилди.

— Ким айтади сизни коммунист деб, — деди директор, — ёки қийинчиликлардан чўчияпсизми?

— Йўғ-э, — ундай деманг, — деди Набижон.—Сизларни уялтириб қўйишдан қўрқаман, холос.

— Бундай дейишнинг ўзи сизга уят,— деди директор,— Қолаверса дипломингиз бор. Боғ ишларига ҳам кўзингиз пишиб кетган...

Директор совхознинг келажаги, режалари ҳақида гапириб берди...

Хўжалик олдида ғоятда қийин ва масъулиятли вазифалар турар эди. Тадбиркор, боғдорчиликка ихлос қўйган одамларгина бу ишнинг уддасидан чиқади. Мен сизни ана шундай кишилардан деб биламан. Наҳотки, бизга, коллективга ёрдам беришни истамасангиз?!

— Майли, мен розиман, — деди Наби ака, — бироқ бир шартим бор. Кези келганда ёрдамни аямайсиз, қўллаб-қувватлайсиз.

— Бу ёғидан хотиржам бўлинг, — деди директор.

Ўшанда 1981 йилнинг октябрь ойлари эди. Наби ака ўша куниёқ боғ айланишга киришди. Аҳвол анча жиддий эди. Қаралмай қўйилибди. Олма дарахтлари ўсиб, шохлари бир-бирига туташиб, бутазорга айланиб, қатор оралари қотиб кетган, ўт босган.

Наби ака ишни нимадан бошласам экан, деб узоқ ўйлади. Ана шунда директор Шариф Хўжаевнинг «Сизни бежиз танламадик, қурувчисиз, боғни ҳам қайта қуришингиз, керак бўлади» деб айтган гаплари ёдига тушди.

Ажабо, деб ўйларди Наби ака, қурувчи ва боғбон. Бу икки касб ўртасида қандай ўхшашлик, мутаносиблик бўлиши мумкин. Фарқи ер билан осмонча-ку! Нафсилам бирини айтганда ҳар икки касб учун ҳам тадбиркорлик даркор, албатта. Агар қурувчи ишни бошлашдан олдин жойни яхшилаб танлаб, текислаб, режани тўғри олиб замин ғиштини яхши терса, сўнг қолган ишлар ҳам силлиқ кетади, иморат мустаҳкам, чиройли пишиқ, муҳташам чиқади. Боғбонни ҳам шу маънода қурувчига қиёс қилиш мумкин-да! У ҳам ерни яхшилаб тайёрлаши, кўчатни саралаб, яхшилаб парваришлаб вояга етказгач, сўнг ҳамиша хушёр бўлиши, ардоқлаши керак. Мана шунда у кутган ҳосилни олади.

Хўш, унда қайта қуришни нимадан бошласам экан. Ҳар икки дарахтдан биттасини олиб, тупларни камайтирайми?

Шу хусусда мутахассислар, отаси билан маслаҳатлашди. Улар ҳар икки қатор ўртасидан бир қатордаги дарахтларни бутунлай олиб ташлашни маслаҳат бердилар. Ана шунда қатор оралиғидаги масофа 9 метр қолади. Дарахтларнинг бағри очилади, шамол тегади, сувдан, ҳаводан, озуқадан яхши баҳра олиб, ўзини қўяди, яйрайди, яшнайди. Лекин бу ишни кечиктириш керак эмасди. Бригадада эса одам кам: кўпчилик дам олишга чиқиб кетган эди.

Наби ака директорга учрашди. Бульдозер, трактор сўраб олди. Армиядан яқиндагина қайтган ўғлини ўзига ҳамроҳ қилди. Ота-бола ишга киришиб кетдилар. Қисқа вақт ичида 3200 туп дарахт ағдарилиб, илдизи билан кўпорилиб, бир чеккага суриб чиқарилди. Қатор оралари ҳайдалди. Бу орада бригада аъзоларининг кўпчилиги ишга тушдилар. Меҳнат янада қизиб кетди. Янги бригадирларидан иборат олган коллективнинг бошқа аъзолари ҳам ишга янгичасига муносабатда бўла бошладилар. Кузги-қишки тадбирлар ўз вақтида ва сифатли амалга оширилди. Натижа жуда яхши бўлди. Келгуси йили гектаридан 10—11 тоннага етказилиб хирмон кўтарилди. Шу тариқа бригада умумий юксалишнинг ишончли йўлига чиқиб олди. Бунга қандай қилиб эришилмоқда?

Боғ айланиб, миришкор Наби ака ва унинг ҳамкасблари иши билан танишсангиз бу саволга аниқ жавоб оласиз.

— Боғдорчиликда ҳам ҳар бир ишнинг ўз вақти бор, — дейди Наби ака.

У йўлнинг ўнг томонидаги пастак «нафис» навли олмазорга ишора қилди.

— Ҳосили ўтган йилдагидан бироз кам бўлди, — деди у, — ўтган йили навдалардаги олмалар ипга чизиб қўйилган мунчоқдек эди. Нега бу йил ундай эмас, дейсизми? Чамамда айб ўзимизда. Дарахтни чарчатиб қўйдик чоғи. Унинг ҳам жони бор. Бутун баҳор ва ёз бўйи ҳосили учун ишлайди. Ҳосили пишиб етилгач, вақтни ўтказмай териб олинса дам олади, келгуси йил ҳосилига куч йиғади. Биз шу ўринда андак хатоликка йўл қўйдик. Ҳосилни йиғиштириб олишни кеч кузгача чўзиб юбордик. Бу йил ана шу камчиликнинг такрорланишига йўл қўймаймиз.

...Бригадир билан боғ оралаймиз. Ҳосил чўғи кўзни қувонтиради. Наби ака олма дарахтлари тагидаги сўрига таклиф қилди. Бир пиёла чой устида суҳбатни давом эттирдик. Узоқдан пешонасини тан ғиб олган ўрта ёшлардаги, сариқ мағиздан келган, елкасига кетмон ташлаган киши биз томонга кела бошлади. Танишдик. У бригаданинг моҳир сувчиси Расул ака Ортиқов эди.

— Ишлар битдими, — деди Наби ака.

— Бўлди, — деди Расул ака, — олхўри томондаги ариққа сув чиқмай қолган экан, кўплашиб тўғрилаб қўйдик. Энди қатор ораларига сув равон оқаяпти.

Бригадир Мухтор Аҳмаджонов, Усмон Иброҳимов сингари сувчи-боғбонларнинг меҳнатидан ҳам мамнун бўлиб гапирди.

Шу баҳона суҳбатимиз мавзуи мевали дарахтларни суғориш агротехникасига кўчди.

— Бизда, — деди Расул ака, — асосан пастак бўлиб ўсадиган мевали дарахтлар кўп майдонни ташкил этади. Бу дарахтларнинг ўқ илдизи йўқ. Ён илдизлари томири калта. Шунинг учун бутун мавсум давомида кам деганда 14—15 марта сув ичади. Ҳозир ўн учинчи сувни беряпмиз. Августда яна бир сув берилади. Келаси йил ҳосилига замин ҳам шу августдан бошланади. Ҳосил йиғиштириб олингач, гектарига 300 килограммдан минерал ўғит, 10 тоннадан гўнг солиниб қатор оралари ҳайдалади. Дарахт уйқуга кетгач, қишда яхоб суви берилади.

Ҳашаротдан эҳтиёт бўлиш керак. Бунинг учун ҳаммамиз кўз-қулоқмиз. Озгина бепарволик қилинса борми, зое кетиши мумкин. Ҳозиргача ҳашаротга қарши тўрт марта дори сепилди. Ўргимчаккана тушган мевали дарахтнинг барги тўкилади. Ана шундан сўнг куртаклар барг бериб юборади. Келгуси йилнинг ҳосили йўқолди деяверинг. Агроном-энтимологларимиз барака топишсин. Бунга йўл қўйишмади.

Бригадада боғдорчиликка оид бошқа тадбирлар ҳам ўз вақтида амалга оширилаётганлиги учун ҳосилдорлик йил сайин ортиб бормоқда. Ўтган йили бригада боғбонлари 47 гектар мевазордан 405 тоннадан ортиқ хирмон кўтардилар.

Биз Наби аканинг режалари, уйлари ва орзу-умидлари билан қизиқдик.

— Ота-боболаримизнинг боққа қарасанг боғ бўлади, қарамасанг юракка доғ бўлади, деган нақли бор,—деди у.— Боғни ҳақиқий ҳазинага айлантириш эса меҳрга, ихлосга, қолаверса шароитга, имкониятга боғлиқ. Шароитни, имкониятни яратиш эса ўз қўлимизда. Биз ҳисоблаб чиқдик. Боғларимиздаги мевали дарахт навларининг тури анчагина кўп. Лекин бу ҳар жиҳатдан қулай эмас. Ихтисослаштириш талабларига жавоб бермайди. Ўрта пишар, эрта пишар, кеч пишар навлар аралаш майдонлар анчагина гектарни ташкил этади. Ҳар бир навнинг ўз агротехникаси бор. Аралаш майдонларда, суғориш, озиқлантириш, энг муҳими ҳосилни йиғиб-териб олиш ишларини бир йўла, кенг қўламда амалга ошириш мумкин бўлмайди. Айниқса, ҳосилни йиғиб-териб олишда кўп қийинчиликларга дуч келинади. Эрта пишар олманинг бир тупи бу ерда бўлса, иккинчи бир тупи нариги томонда. Оворагарчилик, вақт кетади. Шунинг учун келгусида «Тошкент боровикаси», «Нафис» сингари бир хил навли олмазор майдонларини кўпайтирамиз. Булар асосан пастак бўлиб ўсадиган навлар. Уларнинг ҳосилини йиғиштириб олиш ҳам осон. Қатор ораларини ишлашда механизациядан бемалол фойдаланиш мумкин. Бу ишга киришдик десак бўлади. Агрономлар, мутахассислар билан маслаҳатлашиб баланд бўлиб ўсадиган, қатор ораларининг кенглиги 9 метрли олма дарахтлари қатор ўртасига янги нав кўчатларина экамиз. Булар тўрт-беш йилда ҳосилга киради. Ана шундан сўнг унинг ёнидаги қаторлар янгиланади. Шу тартибда саккиз гектарли эски мевазор майдонлари яқин келажакда реконструкция қилиниб, бутунлай янгиланади. Бироқ бу иш асло зиммага олган план ва социалистик мажбуриятларимизга ҳалал етказмаслиги керак.

Биз Калинин районидаги Гагарин номли боғдорчилик ва узумчиликка ихтисослашган совхознинг ўртоқ Наби Ҳамдамов бошлиқ бригадаси ишлари ҳақида ҳикоя қилдик.

Совхозда шу кунларда ғарқ пишиқчилик. Узум, шафтоли, олхўри, олма сингари мевалар ортилган машиналар ўтиб турибди. Булар шу совхознинг боғларидан териб олинган. Ширага тўлган қанди-новвот бу нозneъматлар Набижон сингари фидокор боғбонларнинг қалб қўри билан етиштирилгандир. Раҳмат, қўлингиз дард кўрмасин, деймиз уларга.

Н. РИХСИЕВ,
А. МИРЗААҲМЕДОВ.

МЕВА-САБЗАВОТ ПЕШТАХТАЛАРДА ЯШНАБ ТУРСИН

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

«Тошкент ҳақиқати» газетаси бундан бир ой аввал шаҳар савдо инспекцияси билан ҳамкорликда қўшма рейд ўтказган эди. Рейдда шу нарса маълум бўлган эдики, айни пишиқчилик, тўкинчилик пайтида сабзавот-мева дўконларида ёз неъматлари эҳтиёжга нисбатан анча оз, мева-сабзавотларнинг хиллари кам, борининг ҳам сифати яхши эмасди.

Бу камчиликларга сабаб «Ташплодоовошч» бирлашмаси ва мева-сабзавот етиштирувчи хўжаликлар ўртасидаги ҳамкорлик талаб даражасида эмаслигида эди. Тузилган шартномалар бажарилмасди. Айниқса Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхози, Оржоникидзе номли совхозларда шаҳар аҳолисига сабзавот-мева жўнатиш қониқарсиз аҳволда эканлиги таъкидланган эди.

Орадан бир ой вақт ўтди. Хўш, шаҳарликларни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлашда ўзгариш юз бердими? Эҳтиёж қандай қондириляпти? Танқиддан тегишли хулоса чиқарилдими? Биз ана шу саволларга жавоб топиш мақсадида «Ташплодоовошч» бирлашмасига қарашли магазинларда ва сабзавот-мева етказувчи хўжаликларда бўлдик.

Олой бозорига жойлашган Киров район улгуржи-чакана савдо идорасига қарашли 1-магазиндамиз. Бу магазин сабзавот-мева билан савдо қилувчи корхоналар ўртасида катталиги жиҳатидан мамлакатда иккинчи ўринни эгаллайди. Бу ерда харидорлар учун қатор қулайликлар яратилган. Пештахталарни кузатамиз: помидор, сабзи, бақлажон, болгар қалампири, олма, нок, шафтоли ва бошқа мева-чевалар бор. Зал ўртасидаги контейнерларга эса ҳар хил мева-сабзавотлар қадоқлаб қўйилган. Бундан мақсад харидор учун қулайлик туғдириш, вақтларини тежашдир.

Магазинда кўп хилда маҳсулотлар бор. Харидорларнинг оқими тинмайди. Сабзавот-мевалар арзон, мўл, сифатли. Лекин айрим хилдаги мевалар талаб даражасида эмас. Масалан, ёнғоқдек-ёнғоқдек майда нок биринчи сорт сифатида 53 тийиндан сотиляпти. Шафтоли эса хом, майда. Бизнингча, бу маҳсулотларни аввал саралаб, сўнг пештахтага қўйиш керак эди.

Биз «Узбексельмаш» заводи ёнида жойлашган А. Гизатуллин мудирлик қилаётган 2-магазинда ҳам бўлдик. Магазин катта эмас, лекин ёруғ, озода. Пештахталарда саримсоқ пиёз, олма, бақлажон, лавлаги каби ноз-неъматлар бор. Аксариятининг сифати ёмон эмас. Лекин бу ерда ҳам саралашга етарли эътибор берилмаган. Биз тўр халтага қадоқланган саримсоқ пиёзни олдик. Тарозида 630 грамм чиқди. Маҳсулотни тўрхалтадан тўкдик. Орасида чиқиндилар кўп. Хас-пўчоқлардан тозалаб яна тарозида ўлчадик: 580 грамм. Кўриниб турибдики, бу ерда ҳам маҳсулот сараланмаган.

Сўнгги кунларда магазинларга хўжаликлардан кўплаб ва турли хилдаги ёз неъматлари келтириляпти. Лекин келтирилаётган товарлар доимо ҳам харидор кўнглидагидек эмас. Эзилиб, сўлиб қолган. Хўш, бунга сабаб нима? Айб кимда — сабзавот-мева етказувчи хўжаликлардами, ёки «Ташплодоовошч» бирлашмасидами?

Биз Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозига етиб келганимизда кун пешиндан оққан эди. Тўғри Киров район улгуржи-чакана савдо идорасига қарашли 2-омборга йўл олдик. Тепаси шифер билан беркитилган бостирманинг ўртасида 1 тоннадан кўпроқ помидорни 10 га яқин киши саралардн. Ҳайрон бўлдик. Наҳотки даладан янги келтирилган помидор яна қайта сараланса?

— Сиз кўриб турган яшиклардаги помидор бир суткадан бери сақланяпти,— деди омбор мудири Степан Маркусян.— Кўплик қилди шекилли, магазинларга олиб кетиб улгуриша олмади, энди айнаб қолди.

Бизнингча улгуржи-чакана савдо идораси билан хўжаликлар ўртасида алоқа мустаҳкам бўлиши, буюртмачи ўз эҳтиёжини яхши билиши ва шунга қараб товар қабул қилиши лозим. Омборда туриб қолган картошка, сабзи ҳам бор эди.

Биз шу куни райондаги Оржоникидзе номли совхозда ҳам бўлдик. Ўтган галги рейдимизда совхознинг июнь ойида «Ташплодоовошч» бирлашмасига белгиланганидан анча кам сабзавот юборгани танқид қилинган эди.

Совхоз коллективи танқиддан тўғри хулосалар чиқарди. Директор Абдуқаюм Тошматов биз билан суҳбатда бу ҳақда қуйидагиларни гапириб берди:

—Биз ишни қайтадан ташкил этдик. Ҳозир шаҳарликларни мўл-кўл мева-чева, сабзавот билан таъминлашга жуда катта эътибор беряляпти. Июль ойида план бўйича «Ташплодоовошч» бирлашмасига 300 тонна пиёз беришимиз керак эди. 800 тоннадан кўпроқ етказиб берилди. Август ойида шартнома бўйича 880 тонна пиёз жўнатишимиз лозим. Биз эса 1000 тоннадан оширамиз деган ниятдамиз.

Шуни ҳам айтайки, баъзан ўзимиз юборган ёз неъматларини магазин пештахтасида кўриб ҳайрон бўламиз. Биз доимо маҳсулотни саралаб юборишга ҳаракат қиламиз. Улгуржи-чакана савдо идораси ҳам шу ҳолда қабул қилиб олади. Баъзан машина етишмайди, баъзан нотўғри планлаштирилади натижада мева ёки сабзавот омборда бирмунча вақт қолиб кетади. Омборларнинг кўпи маҳсулотни узоқ сақлашга мослашмаган. Сабзавот, мева-чева асосан усти шифер билан бекитилган жойларда сақланмоқда. Ёзда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тезда айниб қолиши турган гап. Шунинг учун омборлар шароитга мослаштирилса айни муддао бўлур эди.

Умуман маҳсулот сифати учун кураш кунимизнинг энг тиғиз масалаларидан бири бўлмоғи лозим. Бу хусусда яна бир фикрни ўртага ташламоқчиман. «Ташплодоовошч» бирлашмаси юбораётган яшиклар талабга жавоб бермайди. Бу яшикларнинг тахталари аксарияти рандаланмаган бўлади. Лекин ишлатишга мажбурмиз. Яшикка бир сидра помидор солдикми зирапчалар помидорни нина санчилгандек тешиб юборади. Устига устак ҳар бир яшикда ўнтагача мих чиқиб ётади. У яна помидорларни тешиб сувини чиқаради. Қарабсизки, магазин пештахтасига етгунча маҳсулотнинг 10—15 проценти оқиб кетади. Помидор магазинда туриб қолса, тагидаги эзилганлари устидагиларининг сифатига таъсир қилади, чиритиб юборади.

Энди томорқасида етказган сабзавот-мевани бозор растасида сотаётган деҳқонни кўз олдингизга бир келтиринг-а. У молини ювиб-артади, тозалайди, сўнг харидорга кўрсатади. Гоҳ-гоҳ помидорми, бодрингми устига нимтатир сув сепиб қўяди, ёки хўл латта ташлайди. Биз сабзавот-мева магазинларида ҳам шу ҳаракатни кўришни истардик.

Шаҳар аҳолисини сабзавот-мева билан таъминлашда ўзаро ҳамкорлик катта аҳамиятга эга. Сабзавот-мева етиштирувчи хўжаликлар, «Ташплодоовошч» бирлашмаси, автотранспорт ташкилотлари ва бу ишни ташкил этишда қатнашувчи қатор корхона, ташкилотлар бир ёқадан бош чиқариб ишласаларгина кўзланган мақсадга эришиш мумкин.

Масалан, Олой бозорида жойлашган 1-магазинда 20 та кондиционер ўрнатилган. Лекин уларнинг биронтаси ҳам ишламайди. Бинонинг пастки қисмида ҳар бири 30 тоннадан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сақланадиган холодильник камералари, юқори қисмида эса яна 6 та холодильник бор. Лекин уларнинг ҳам биронтаси ишламайди.

Райондаги яна бир қатор магазинларда бўлганимизда ҳам шундай камчиликларнинг гувоҳи бўлдик. Бу демак даладан келтирилган маҳсулотлар очиқда ётади ва куннинг иссиғида айнийди.

Улгуржи-чакана савдо идоралари «Узхлодоторгмонтаж» тресги район бўлимлари билан шартномалар тузишган. Шартномага мувофиқ бу ташкилот йил бўйи холодильник камераларини ремонт қилиб бериши, созлаб туриши лозим. Лекин улар магазинларимизга кам ташриф буюришади. Чунончи тилга олинган Киров район улгуржи-чакана савдо идораси 1983 йил 24 январда «Узхлодоторгмонтаж» тресги Киров район бўлими билан шартнома тузган. Бўлим усталари гоҳ иш кўплигини важ қилсалар, гоҳ эҳтиёт қисм йўқ деб галга солишади.

Биз хўжаликларда, савдо корхоналарида ва бошқа ташкилотларда бўлганимизда кейинги бир ой ичида шаҳарликларни янги сабзавот-мева билан таъминлашда анча бурилиш ясалганини ҳис этдик. Лекин ҳамон сабзавот-мева етказувчи хўжаликлар шартномаларни тўла бажармаяптилар. Графикка амал қилинмаяпти. Масалан, июль ойида шартномага мувофиқ «Ташплодоовошч» бирлашмаси хўжаликлардан 16 минг тоннадан ортиқ ёз неъматлари олиши керак эди. Аслида 7 минг тоннадан сал кўпроқ юборилди. Шу жумладан, 2328 тонна ўрнига 1913 тонна пиёз, 940 ўрнига 731 тонна сабзи, 2833 ўрнига 354 тонна бодринг, 5151 тонна ўрнига 2603 тонна помидор олинди.

Июль ойида Калинин райони 5772 тонна сабзавот юбориши лозим эди. Ваҳоланки, 2 минг тоннага яқин сабзавот юборилди, холос. Бодринг топшириш плани деярли 9—10 ҳисса кам бажарилди.

Тошкент, Оржоникидзе районларидаги айрим хўжаликлар ҳам шаҳар аҳолисини сабзавот-мева билан таъминлашдек ҳайрли ишга етарли эътибор бермаяптилар. Сабзавот-мева етказувчи хўжаликлар бу камчиликларни бартараф этишлари, шаҳарликларни ёз неъматлари билан таъминлашдан ўзларини четга олмасликлари, ички резервларни ишга солиб кўп ва сифатли маҳсулот жўнатишлари лозим.

Н. НАЖМИДДИНОВ,
Ўзбекистон телевидениесининг редактори.

Б. ПЎЛАТОВ,
«Тошкент ҳақиқати» газетасининг махсус мухбири.

Мазкур рейд ҳақидаги кўрсатувни бугун Ўзбекистон телевидениесининг иккинчи программаси орқали 20 дан 20 минут ўтганда кўришингиз мумкин.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

ЧАДДАГИ АҲВОЛ

ПАРИЖ, 3 август. (ТАСС). Чаддан олинган хабарларга кўра мамлакат шимолида Файя-Ларжо шаҳри учун шиддатли жанглар давом этмоқда. Нжаменанинг ҳозирги режими ва миллий бирлик муваққат ҳукумати қўшинларининг қўмондонлиги жанговар вазият тўғрисида бир-бирига зид маълумотлар бермоқда. Франс пресс агентлигининг хабар қилишича, миллий бирлик муваққат ҳукуматининг радиоси шу ҳукумат раиси, Чад миллий озодлик фронти (ФРОЛИНА) раҳбари Гукуни Уэддей отрядлари Файя-Ларжони яна ишғол этганини эълон қилди. Радиостанция эшиттиришида ғарб пропагандасининг гўё жангларда Ливия миллий бирлик муваққат ҳукумати «иштирок этмоқда» деган уйдирмалари рад этилади.

Франция телевидениеси Франция етказиб бераётган зенит қурилмаларининг биринчи туркуми Нжаменага келтирилганлигини хабар қилди. Яқин вақт ичида у ерга Американинг «Ред ай» ракеталари етказиб бериладн.

ВАШИНГТОН, 3 август. (ТАСС). «Чадда Қўшма Штатлар билан иттифоқчиларнинг ҳарбий-стратегик манфаатларини таъминлаш» юзасидан биргаликдаги ҳаракатларни келишиб олиш — Заир президенти Мобутунинг АҚШда бошланган расмий визитидан кузатилган мақсаддир. У президент Р. Рейган, давлат секретари Ж. Шульц, мудофаа министри К. Уайнбергер билан учрашди. Эн-би-си телекомпаниясининг маълумотларига кўра Мабутунинг америкалик музокарадошлари Киншасадан Хабре режимига ҳарбий ёрдамни шошилинч равишда кўпайтиришни талаб қиладилар.

ТРИПОЛИ, 3 август. (ТАСС). Ливия Африка бирлиги ташкилотига мурожаат этиб, Чад проблемасини тинч йўл билан бартараф этиш, у ерда ажнабийларнинг аралашувини ва гражданлар урушини тўхтатиш мақсадида куч-ғайратни активлаштиришга даъват қилди. Ливия ташқи алоқалар халқ бюросининг секретари Абдул Ати Убайди бу ерда қуйидагиларни айтди: Ливия империалистик пропагандасининг Чад можаросига гўё «Ливия аралашмоқда» деган уйдирмаларини текшириш учун Африка бирлиги ташкилоти вакилларини қабул қилишга тайёрдир.

ОҚ УЙ КАСАБА СОЮЗЛАРГА ҚАРШИ

АҚШнинг собиқ вице-президенти У. Мондейл ҳозирги тарихда Қўшма Штатларнинг барча президентлари ичида Рейганни касаба союзларнинг энг ашаддий душмани деб атади. Мондейл озиқ-овқат саноати ва савдо соҳаси ходимлари бирлашган касаба союзи аъзолари ҳузурида нутқ сўзлаб, Рейганни у Қўшма Штатларда касаба союзларнинг ҳуқуқларини мунтазам суратда бостириб келмоқда, деб айблади. Мондейл демократик партиядан президент лавозимига ўз номзоди кўрсатилишига эришиш учун ҳаракат қилмоқда. Айни ҳозирги оқ уй хўжайинининг маъқуллаши билан меҳнат минстрлиги ҳамда у билан боғлиқ ташкилотлар Америка менаткашларининг ҳуқуқларига кенг кўламдаги хужумни авж олдириб юбордилар, деди у.

Сиёсий обзорчилар собиқ вице-президентнинг нутқини шарҳлаб шуни таъкидламоқдаларки, Вашингтоннинг расмий доиралари Америка касаба союзларини таъқиб этиш кампаниясини кенг кўламда авж олдириб юбордилар, бу кампаниядан кузатилган мақсад — мамлакатда касаба союз ҳаракатини тор-мор этишдан ёки жуда бўлмаса бу ҳаракатни монополиялар контроли остига қўйишдан иборатдир.

(ТАСС)

Америка матбуотининг хабар беришича Рейган маъмурияти Гондурасда ва Кариб денгизида йирик ҳарбий маневрлар ўтказишга қарор қилган.

Суратда: «Рейнджер» вертолетоносецн. Унинг жанговар кемалар отряди Марказий Американинг Тинч океан қирғоқларига етиб келди ва ҳарбий соқчиликни бошлаб юборди.

АП—ТАСС телефотоси.

ШАФҚАТСИЗ ТАЛОНЧИЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 3 август. (ТАСС). Ғарб давлатлари ЖАР режими билан биргаликда Намибиянинг табиий ресурсларини шафқатсиз талашни ва унинг туб аҳолисини эксплуатация қилишни давом эттирмоқдалар. Халқаро ҳамжамият қароргоҳида БМТнинг кўп миллатли корпорациялар маркази эълон қилган доклад шундан далолат беради. Ирқчилар қонунга хилоф суратда босиб олган Намибияда чет эл иқтисодий доираларининг фаолияти аллақачондан буён жаҳон ҳамжамиятини чуқур ташвишлантириб келмоқда, деб таъкидланади ҳужжатда.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● БЕРЛИН

Шу йил бошидан бери ГДР шаҳар ва қишлоқларида салкам 300 минг киши янги уйларга кўчиб кирди. Бу ўтган йилнинг худди шу давридагига нисбатан анча кўпдир. Республика пойтахтининг ўзидагина қурувчилар биринчи ярим йиллик давомида 10 мингдан ортиқ квартирани қурдилар ёки капитал ремонтдан чиқардилар.

Ҳозирги вақтда республика шаҳарларида уй-жой қурилиши уй-жойлар кўплаб қурилаётган янги районларда эмас шу билан бирга эски кварталларда ҳам олиб борилаётганлиги диққатга сазовордир. Бунда қурувчилар, архитекторлар ва лойиҳачилар замонавий бинолар шаҳар қиёфасига уйғунлашиб кетиши учун кўп куч-ғайрат сарфламоқдалар.

● КОБУЛ

Африди пушту қабиласи меҳнаткашларининг вакиллари Афғонистон Халқ Демократик партияси ва АДР ҳукумати ўтказаётган сиёсатни қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор қилдилар. Мана шу энг катта пушту қабилаларидан бири оқсоқоллари ва бошлиқларининг бу ерда бўлиб ўтган йиғилишида қўлга қурол олиб Апрель революцияси ғалабаларини ҳимоя этишга, мамлакат олдида турган вазифаларни бажариш ишида АДР раҳбарлари билан ҳар томонлама ҳамкорлик қилишга шайлик изҳор этилди.

● ТОКИО

Японийлик оналар тинчлик учун, ядро қуролига қарши кураш умуммиллий ҳаракатининг бу ерда ўз ишини тамомлаган съезди делегатлари Я. Накасонэ кабинетининг Японияни қуролланиш пойгаси йўлидан олиб бораётган сиёсатини кескин қораладилар. «Фарзандларимизнинг истиқболини ҳимоя қиламиз!» деган шиор остида ўтган съезд ишида мамлакат хотин-қизлар ташкилотларидан салкам 10 минг вакил қатнашди. Делегатлар маъқуллаган резолюцияларда Американинг ядро қуроли ташувчи жанговар кемаларининг Япония портларига кириши тақиқлаб қўйилиши, мактаб программалари милитаристик, шовинистик руҳда қайта кўриб чиқилишига чек қўйилиши талаб этилади.

● ЛУСАКА.

Иоганнесбургдан олинган хабарларга кўра Жанубий Африка республикасидаги 300 мингдан кўпроқ африкаликни бирлаштирган саккизта мустақил касаба союз ташкилоти федерация тузиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Шу йил охиригача ташкил этиш мўлжалланган янги федерация мамлакат тарихида энг катта касаба союз бирлашмаси бўлиб қолади.

(ТАСС)

КУРСК ЖАНГИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ

МАРДЛАРДАН БИРИ

СУРАТЛАРДА: Белгород шаҳри узра мушакбозлик. Ҳар йили 5 августда бу ерда ана шундай тадбир ўтказиш яхши анъанага айланиб қолган; Орёл. Биринчи даражали Ватан уруши орденли бу шаҳарда совет қўшинлари Жанговар шуҳрати шарафига биринчи салют берилган.

(ТАСС фотохроникаси).

КЎНГИЛЛИЛАР қатори фронтга отланган чирчиқлик ёш жангчининг ҳақиқий жанговар фаолияти 1942 йилда Брянск фронтидаги 63-армиянинг 250-ўқчи дивизиясида 916-ўқчи полк составида бошланди. Ҳарбий билим юртини муваффақиятли тугатганлиги учун уни разведкачилар взводи командирининг ўринбосари вазифасига тайинлашди. Дастлабки операциядаёқ у бошқаларга намуна кўрсатди. Шахсан ўзи тутиб келтирган немис офицери ниҳоятда муҳим маълумотларни айтиб берди. «Аълочи разведкачи» нишони билан тақдирланган сержантга янада мураккаб вазифаларни ишониб топширадиган бўлишди. У ҳар доим ўлим билан юзма-юз курашар, лекин ҳар сафар ҳам дайди ўққа фириб бериб кетарди. Айниқса, 1943 йилнинг 15 июлида Орёл шаҳрини озод қилиш учун бўлган шиддатли жанг Василий Семёновичнинг хаёл кўзгусидан сира ўчмайди.

Тонг саҳарда ҳужумга ўтган полк жангчилари бир неча километр ичкарига кириб боргач, кутилмаганда икки батальон қуршовга тушиб қолди. Пистирмада турган душман дзотининг уччала амбразурасидан бараварига ёғила бошлаган ўқ ёмғири жангчиларимизни бош кўтаришга қўймасди.

Кузатув пунктидан батальонларнинг асосий группадан ажратиб қўйилганини кўриб турган полк командири майор А. Исай бир неча жангчига дзотни даф қилиш ҳақида кўрсатма берди. Бироқ пистирмага юз қадамча қолганда сўнгги жангчи ҳам мункиб кетди-ю, бор умид пучга чиқди.

— Елагин! — Полк командири асабийлашиб аччиқ тамаки тутунини устма-уст тортар экан взвод командирига юзланди. — Зудлик билан сержант Пустовойтовни чақиринг.

Зум ўтмай сержант унинг қаршисида навбатдаги буйруқни бажаришга ҳозир турарди. Майор ич-ичига чўккан ташвишли кўзларини унга тикди.

— Дзотни кўряпсанми, Василий, — у илк бор ҳарбийларга хос бўлмаган майин, илтижоли оҳангда сўзларди. — У ерда 15 нафар дўстимизнинг жасади қолди. Қуршовда эса яна 500 дан ортиқ жангчиларимиз жон ҳовучлаб ётишибди. Демак...

— Кўряпман, ўртоқ майор, — Василий унинг сўзини бўлди. — Демак, менинг навбатим, рухсат этинг.

— Бораверинг, омад ёр бўлсин...

— Есть! — Василий ортига кескин ўгирилар экан, майорнинг чанг қўнган яноқлари узра из қолдириб пастга юмалаган кўз ёшларини кўриб қолди.

ШАФҚАТ БИЛМАС пўлат қуймалар яна ҳавода фарёд чека бошлади. Асаблар таранг, юзлаб нигоҳлар очиқ майдонда эмаклаётган тўрт нафар разведкачига қадалган. Ўнг томонда—ҳаммадан олдинда В. Пустовойтов, ортидан А. Краснов, чап томонда эса Г. Пантюхин билан В. Лобковлар ажал сари боришмоқда.

Жанг майдони уч бор ларзага келгудек бўлиб қалқиб тушди, солдатларимиз яна уч нафар дўстлари хотираси учун сўзсиз-садосиз бош эгишди.

— Ўртоқ майор, танҳо Пустовойтов қолди. Бошқаларни юбормасак бўлмайди.

— Йўқ, — полк командири сўзни қисқа қилди: — Унга ишониш керак.

Бу пайтда Василий дзотга анча яқинлашиб қолган эди. У душманни чалғитиш учун ҳийла ишлатишга қарор қилди. Пулемёт тиниши биланоқ ўрнидан даст кўтарилди-ю, бир неча қадам югуриб бориб ерга ётди. Ўзини ўлганга солиб анча вақт жим ётгач, яна уч-тўрт бор шу ҳолатни такрорлади. Лекин граната улоқтиришга ҳали эрта: мўлжалга етмаслиги мумкин. «Биринчисини улоқтираман-у, портлаши билан олға югураман, — хаёлдан ўтказди Василий ёнида қолган сўнгги гранаталарини қўлга оларкан. — Иккинчисини эса уяга ташлайман».

Граната дзотнинг нақ тагида портлади. Василий кўтарилган чанг-тўзон орасида олдинга сакради. Автоматидан қисқа ўт очиб, ортидан танкка қарши ишлатиладиган иккинчи гранатани дзот ичкарисига irғитди.

У яшин тезлигида дзот эшигини тепиб очганда икки немис солдати ҳалок бўлган, учинчиси эса ночор ҳолда қўлларини кўтариб турарди.

Василий немис пулемётчисини олдига солиб ўн қадамча босди-ю, бехосдан ерукўкни қоплаган портлаш гирдобида қолди...

«ҚИРҚ ЙИЛ қиринда ҳам ажали етмаган ўлмайди» деганларича бор экан. Тушдан кейин санитарлар жанг майдонидан ҳалок бўлганларнинг жасадларини олиб чиқишаётганда тасодифан Василийнинг томирларида ҳаёт нишонаси борлигини сезиб қолишди. Уни зудлик билан операция столига ётқизишди.

Ўлим билан бир неча соатлик олишувдан сўнг, унинг аъзои-баданидан 64 та осколкани териб олган ҳарбий врач ўз ҳайратини яшира олмади.

Катта сержант Василий Пустовойтов ғалабадан сўнг ўзи туғилиб ўсган шаҳри Чирчиққа кўксида Қизил Юлдуз, Қизил Байроқ орденлари, ўнга яқин жанговар медаллар билан кириб келди. Узоқ йиллар Ғазалкент сангтарошлик комбинатида ҳалол меҳнат қилиб, уч-тўрт ой олдин қарилик пенсиясига чиқди.

О. ОДИЛХОНОВ,
А. ҲАЙДАРОВ.

СЎНМАС ЖАСОРАТ

● 1943 йил 5 август куни совет қўшинлари Белгородни озод қилдилар ва Харьковга томон йўл олдилар. Шу куни Орёл ва Белгород озод қилинганлиги шарафига Москвада Улуғ Ватан уруши тарихида биринчи марта артиллерия салюти берилди.

● 11 кун давомида фашистлар Богодухов ва Ахтирка районларида совет қўшинлари таъқибини тўхтатиб қолиш учун кучли қарши зарбалар беришга ҳаракат қилдилар. Бироқ муваффақиятга эриша олмадилар. Воронеж фронти қўшинлари душманни қақшатқич зарбага учратиб борди. Бу вақт ичида Чўл фронти қўшилмалари Харьковга яқинлашиб қолдилар ва уни тунда штурм қилдилар. 23 август куни бу йирик шаҳар озод қилинди. Курск жанги шу тариқа тугади. Гитлерчилар катта умид боғлаган «Қалъа» операцияси батамом барбод бўлди.

● Курск ёйидаги жангларда иккала томондан 4 миллиондан ортиқ киши қатнашди. (бу Москва остоналаридаги жангда қатнашганлар сонидан икки баравар, Сталинград жангидагидан бир ярим баравар кўпдир). 69 мингдан ортиқ тўп ва миномёт, 13 мингдан ортиқ танк ва ўзи юрар тўплар ва 12 мингга яқин ҳарбий самолётлар жангда қатнашди.

● 50 кун ичида совет қўшинлари душманнинг сараланган 30 та дивизиясини яксон қилдилар. Душман ярим миллиондан ортиқ солдат ва офицеридан ажради.

● Курск ёйидаги жанглар давомида қўшинларимиз чинакам мардлик ва матонат кўрсатдилар. 100 мингдан ортиқ солдат, офицер ва генераллар ана шу жангдаги жасорати учун орден ва медаллар билан мукофотланди. 180 дан ортиқ киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони фахрий унвонига сазовор бўлди.

ХАЛҚ АМАЛИЙ САНЪАТИ УСТАЛАРИ ЕР ОСТИ ҚАСРЛАРИНИ БЕЗАМОҚДАЛАР

ҚЎЛИ ГУЛ ИЖОДКОРЛАР

КЎҲНА ва навқирон пойтахтимизнинг 2000 йиллик юбилейига атаб Тошкентдаги халқ амалий санъати экспериментал-ижодий комбинатининг рассом-кулоллари кўпгина эътиборга сазовор ишларни амалга оширмоқдалар.

Комбинатнинг бош рассоми Р. Муҳаммаджонов етакчилигидаги ижодкорлар томонидан миллий нақшлар билан безатилган ва янги Тошкент қиёфаси туширилган сопол лаганлар, безакли ваза ва кўзачалар, сополдан ясалган турли хил сувинерлар кишини ўзига мафтун этади. Бу асарлар орасида Ўзбекистон ССР халқ рассоми М. Раҳимов, кекса кулол А. Аминов, П. Беньков номидаги Тошкент бадиий билим юртининг ўқитувчиси Р. Орифжонов, ёш рассом-кулол А. Раупов (машҳур уста, Ўзбекистон ССР халқ рассоми Ёқубжон Рауповнинг ўғли) ва бошқа қўли гул усталарнинг ишлари ўзининг оригиналлиги ва моҳирона бажарилганлиги билан ажралиб туради. Айниқса, Ўзбекистон ССР халқ рассоми, профессор Чингиз Аҳмаровнинг республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби, ҳайкалтарош Аҳмад Шоймуродов билан ижодий ҳамкорликда амалга ошираётган композициялари эътиборни тортади. Ижодкорлар Алишер Навоий асарларидаги Фарҳод ва Ширин, Лайли ва Мажнун, Баҳром ва Дилором образларини тўртта сопол гардишда жонлантирдилар. А. Шоймуродов бундан ташқари Ч. Аҳмаров суратлари асосида «Шоҳ ва меъмор» асарини ҳам ишлади. Улуғ ўзбек мутафаккир шоири достонларининг қаҳрамонлари сиймоси туширилган, диаметри 2 метрдан иборат сопол гардишлар метрополитеннинг А. Навоий номидаги станциясига ўрнатилади. Бу станциянинг даҳлизи эса А. Навоий ғазалларидаги поэтик образлар тасвирланган, унча катта бўлмаган 10 та сопол гардишлар билан безатилади.

Бундан ташқари, метро станцияларининг гумбазларига сайқал беришда Р. Муҳаммаджонов, А. Қаюмов, Ю. Ким, А. Ғафуров, Н. Юсупов ва бошқа рассом-кулоллар ҳам самарали меҳнат қилмоқдалар.

Метронинг Ойбек номли станциясининг безаклари бизга атоқли ўзбек адибининг ҳаёти ва ижоди ҳақида ҳикоя қилади. Рассом О. Ҳабибулин сополда ишлаётган қабариқ панно «Тарих саҳифалари» деб номланган. Станциянинг платформаси ва даҳлиз устунлари М. Мамажонов томонидан тайёрланган қабариқ плиталар билан қопланади.

«Тошкент» станциясини бадиий безашда эса СССР Рассомлар союзининг аъзоси, Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, ёш рассом С. Султонмуродовнинг ҳиссаси катта бўлмоқда. У мазкур станция учун олтита тематик композициялар ишлади. Бу композициялар «Меҳмондўстлик», «Ёшлик», «Меҳнат», «Тарих лавҳалари», «Дўстлик», «Тошкент — тинчлик шаҳри» деб аталади.

Ўзбек халқ амалий санъати усталарининг бу ажойиб асарлари жонажон пойтахтимизнинг шонли юбилейига муносиб совғадир.

Т. ОДИЛБЕКОВ.

*

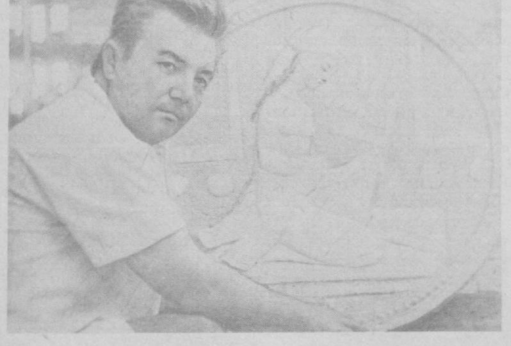

СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби А. Шоймуродов «Шоира» номли янги композициясини тугатмоқда. Истеъдодли кулол А. Раупов иш устида.

Автор фотолари.

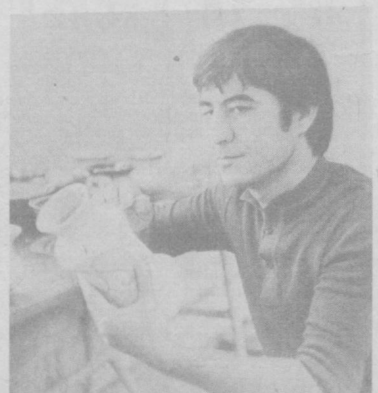

СПАРТАКИАДА ОДИМЛАРИ

● Ўтган куни ўзбекистонлик спорт мухлисларини самбо кураши устаси Владимир Сободирев қувонтирди. У вазни 100 килограммдан оғир полвонлар орасида Спартакиада олтин медалига сазовор бўлди.

● Республикамиз сузувчилари ҳам ўз маҳоратларини намойиш қила олдилар. Жумладан, Лариса Белоконь 100 метрга брасс усулда сузиб, иккинчи натижани кўрсатди. Шунингдек, республикамиз умумий жамғармасига Темур Подмарев ҳам кумуш медаль қўшди. У 200 метрга брасс усулида сузиб марраға иккинчи бўлиб етиб келди. Республикамиз вакиллари спортнинг бу тури бўйича 315 очко тўплаб, олтинчи ўринни эгаллаб турибдилар.

● Асосан пойтахт область қизларидан ташкил топган республика чим устида хоккей терма командаси тўртинчи ўринни эгаллади. Хоккейчи қизларимиз сўнгги учрашувда Озарбайжон ССР терма командасига 0:2 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. Эркаклар терма командаси ҳам тўртинчи бўлди.

Қўл тўпи қизлар командаси бу сафар муваффақиятли иштирок этаётир. Улар сўнгги турда Ленинград терма командасини 28:22 ҳисобида енгиб, ҳозирча олтинчи ўринни эгаллаб турибди. Шу ўринда енгил атлетикачи А. Отахоновнинг муваффақиятини ҳам қайд этиб ўтиш керак. У брусьедаги машқларда олтинчи натижани кўрсатди.

Умуман, спартакиада мусобақаларида республикамиз вакиллари шахсий ҳисобда 8 та олтин, 11 та кумуш ва 18 та бронза медалларини қўлга киритдилар. Команда ҳисобидаги 1 та кумуш ҳамда 3 та бронза медаллари бунга қўшимчадир.

Редактор ўринбосари
С. Ғ. МУСАЕВ.

ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИГА 1984 ЙИЛ УЧУН ОБУНА БОШЛАНДИ.

Газетанинг обуна баҳоси:
бир йилга — 6 сўм 60 тийин
олти ойга — 3 сўм 30 тийин

Обуна барча алоқа бўлимларида, корхоналар, идоралар, ташкилотлар, колхоз ва совхозларда жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Газетани ҳар куни ўз вақтида олиб туриш учун обуна бўлишни унутманг.

УЙ БЕКАЛАРИ СИЗЛАР УЧУН

ДОҒНИ ҚАНДАЙ КЕТКАЗИШ МУМКИН?

Эҳтиётсизлик қилиб кийимингизни ёки дастурхонни доғ қилиб қўйсангиз, дарҳол уни кетказиш йўлларини излайсиз. Шундай вақтда мева ва сабзавот шарбатлари сизга ёрдам бериши мумкин.

Ҳа, ажабланманг. Оддийгина помидор шарбатини олайлик. Кўйлагингизнинг доғ бўлган жойига шу шарбатни суртиб тагига эса полиэтилен пленкасини қўйиб 10 минут чамаси кутинг. Сўнгра совуқ сув билан ювиб ташланг. Ёғ, ҳаттоки сиёҳ доғларидан асар ҳам қолмайди.

Бу доғ анча эскириб қолган бўлса, юқоридаги усулни яна бир бор қайтаринг. Янги сиёҳ доғларини эса нашатир спирти ёки сода билан ҳам кетказиш мумкин.

Парафин ёки шағамдан қолган доғларни эса жуда осонгина йўқотиш мумкин. Бунинг учун қоғоз салфеткаларни буюмнинг доғ бўлган жойига қўясиз ва дазмоллайсиз. Бир неча бор дазмоллагандан сўнг буюмдаги доғнинг қоғозга ўтиб қолганини кўрасиз. Худди шу усул билан ёғдан ҳосил бўлган доғларни ҳам кетказиш мумкин.

Аёлларни газмоллардаги занг доғлари ҳам ранжитади. Доғ бўлган ерни лимон шарбати билан артилса олам гулистон. Сўнгра доғнинг ҳар иккала томонидан қоғоз қўйиб дазмолланади ва совуқ сув билан ювиб ташланади.

Эски занг доғларини эса сирка эсенсияси билан йўқотиш мумкин (ярим литр сувга бир чой қошиқ ҳисобида). Ана шу илиқ суюқликка бир неча минут кийимнинг доғ бўлган ери солиб қўйилади, сўнгра совуқ сувда яхшилаб чайқаб ташланади.

Кўпинча дазмолнинг қизиб кетиши натижасида кийимимиз сарғайиб, тортишиб қолади. Буни йўқотиш учун пиёзни иккига бўлиб шу ерни артиб ташлаш керак. Сўнгра совуқ сув билан яхшилаб чайқанг.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ
«КРАСНАЯ ЗАРЯ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ
БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДА ТАШКИЛ ЭТИЛГАН
245-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Тошкент шаҳри ва Тошкент областида яшовчи 8 ва 10-синфни битирувчиларни қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

эркаклар, аёллар ва болаларнинг устки кийимларини тикиш бўйича тикувчи-мотористка, тикувчилик буюмлари контролёри.

8-синфни битирганлар 3 йил ўқийди. Улар ўрта маълумотга ва мутахассисликка эга бўладилар. Ўқувчилар кийим-кечак ва бепул овқат билан таъминланади. 10-синфни битирганлар 1 йил ўқийдилар ва ойига 30 сўмдан стипендия оладилар; 10 синфни битирган ва УПК дан гувоҳномаси бўлганлар 6 ой ўқийдилар ва ойига 70 сўмдан стипендия оладилар.

Ҳамма ўқувчиларга ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида иш ҳақининг 50 проценти берилади. Билим юртида ўқиш вақти меҳнат стажига киради.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганларга олий ўқув юртлари ва техникумларга кириш учун йўлланма берилади.

Ўқувчилар тикувчилар Маданият саройида истаган бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида қатнашишлари, завод санаторий-профилакторийси ва медицина хизматидан фойдаланишлари мумкин.

Қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади: директор номига ариза, паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, аттестат ёки 8 синф маълумоти тўғрисида гувоҳнома, турар жойидан справка, медицина справкаси (286-форма); 4 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмда), характеристика, таржимаи ҳоли.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Чехов кўчаси, 5 «а»-уй (1, 2, 5, 8, 9, 24, 26-трамвайлар; 1, 3, 5, 8, 10, 17-троллейбуслар; 2, 3, 25, 80, 81-автобусларнинг «Красная заря» бекати). Телефон 35-19-24.

С. И. СТРЕЛКОВ НОМИДАГИ 9-ПОЛИГРАФЧИЛАР
ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ ҲАРФ ТЕРУВЧИЛАР, ЛИНОТИПЧИЛАР, МАТБААЧИЛАР, МУҚОВАЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА 15—18 ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

8 синф ҳажмида маълумот билан ўқишга қабул қилинганлар 3 йил ўқийдилар, тўлиқ ўрта маълумот ва касби тўғрисида диплом оладилар.

Ўқувчилар бепул уч маҳал овқат ва кийим билан таъминланадилар.

10 синф ҳажмида маълумот билан ўқишга қабул қилинганлар бир йил ўқийдилар ва ойига 30 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар Москва, Львов полиграфия институтларига, Тошкент тўқимачилик саноати институтининг полиграфия бўлимига ўқишга юбориладилар.

Билим юртида ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади ва меҳнат стажига киради. Алоҳида муҳтож бўлганлар ётоқхона билан таъминланади.

Билим юртида 6 ойлик бичиш ва тикиш курслари, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ва спорт секциялари ишлаб турибди.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, Нурхон кўчаси, 21-уй (метронинг «СССР 50 йиллиги» станцияси).

М. Қори-Ёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
МАДАНИЯТ САРОЙИДА
7 АВГУСТ СОАТ 19.30 ДА

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги — конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғуломжон ЁҚУБОВ, VI-жаҳон фестивалининг лауреати Анвар РУСТАМОВ.

Солистлар: Дилором ҚАЮМОВА, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Моҳичеҳра ИСЛОМОВА.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

«Шодлик» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40— Спорт ахбороти. 9.55 — Ҳужжатли фильмлар. 10.50 — Мультфильм. 11.00 — «Константин Заслонов». Бадиий фильм. 12.15 — Концерт. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20— Ҳужжатли фильмлар. 16.25 — «Ўсмирлар ижоди». 16.50 — «Олимлар — Подмосковьенинг агросаноат комплексларига». 17.20 — Концерт. 17.50 —СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. 18.20 — Ҳужжатли фильм премьераси. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Биз БАМни қуряпмиз». 20.00 — Кинопанорама. 21.30 — «Время». 22.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Киев) — «Динамо» (Минск). 24.00 — «Дунё воқеалари». 00.15 — Спорт ахбороти.

ЎзТВ-I. 12.35 — «Қувноқ пионер ёзи». 13.05 — Цирк программаси. 13.45 — «Инсон ва қонун». 14.15 — Концерт. 14.55 — «Телевидение ва актёр». 18.20 — Қўғирчоқ фильм. 18.30 —«КПСС XXVI съезди қарорлари ҳаётга». 19.00 — «Ахборот». 19.15 — «Ёрдамчи хўжаликларга кенг йўл». 19.30 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Динамо» (Москва). 21.15 — Катталар учун мультфильм. 21.30 — «Время». 22.00 — «Дунё воқеалари». 22.30 — «Ўлмас гарнизон». Бадиий фильм.

ЎзТВ-II. 18.15 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.45 — Телефильм. 18.55 — «Халқ хўжалиги кадрлари маскани». 19.30 — Телевизион фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Сабзавотлар сифатига алоҳида эътибор берайлик». 20.50— «Классик куй саҳифалари». 21.30 — МТ II.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИНИНГ
НАМАНГАН ФИЛИАЛИ
дарс бериш учун фан докторлари ва кандидатларини

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ФАНЛАР: гидравлика, теплотехника, қурилиш машиналари, гидромелиоратив машиналар, металлар технологияси, темир-бетон ва тош конструкциялари, гидротехника иншоотлари, геодезия инженерлиги, асослар ва пойдеворлар, саноат ва граждан бинолари ҳамда қишлоқ хўжалиги бинолари архитектураси, қурилиш материаллари, машиналар деталлари, механизмлар ва машиналар назарияси, қурилишни бошқаришнинг автоматик системаси, ишлаб чиқаришни автоматлаштириш, қурилиш ишлаб чиқаришининг технологияси.

Қабул қилинган мутахассислар шинам квартира билан таъминланадилар.

Адрес: Ўзбекистон ССР, 716042, Наманган шаҳри, Совет райони. Телефонлар: 5-26-95, 6-22-23.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.